БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 162 (3900). | Сешанба, 20 август 1968 йил. | Баҳоси 2 тийин.

АВГУСТ — ЗАРБДОР ОЙ

- СИРДАРЁЛИК МУСОБАҚАДОШЛАР АНИҚЛАГАН КАМЧИЛИКЛАРНИ ТЕЗДА БАРТАРАФ ҚИЛАЙЛИК.
- ҲОСИЛГА-ҲОСИЛ ҚЎШИШНИ ҚИЗҒИН ДАВОМ ЭТТИРИНГ.
- БАРЧА ТЕРИМ МАШИНАЛАРИ МАВСУМГА ШАЙ ҚИЛИБ ҚЎЙИЛСИН!

ҲОСИЛГА-ҲОСИЛ ҚЎШИНГ, ТЕРИМГА ШАЙЛАНИНГ

Областимиз пахтакорлари бу йил она-Ватанга 356 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олганлар.

Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари пахтачилик соҳасидаги катта марранн эгаллаш, олинган социалистик мажбуриятни бажариш йўлида ғайрат, шижоат ва ташаббус кўрсатиб фидокорона меҳнат қилдилар. Чигит экиш энди тамомланаётган пайтда, ғўзалар икки қулоқ бўлиб, қанот ёяётган вақтда табиат ўз инжикликларини кўрсатди. Об-ҳаво ноқулай келганлиги натижасида оғир вазият рўй берди, катта қийинчиликларга дуч келинди. Бир неча юз гектар ерда чигитни икки-уч мартадан экишга тўғри келди. Ана шундай шароитда пахтакорларимиз ҳар йилгидек мардлик, қаҳрамонлик, катта маҳорат ва уюшқоқлик кўрсатдилар. Улар табиий офат туфайли юз берган қийинчиликларни мардонавор енгдилар, қайта экишни қисқа муддатларда тугалладилар, экинларнинг ривожидан кейинда қолишини қисқартирдилар ва мўл ҳосил тўплаш учун шарт-шароитларни яратдилар.

Мана, август — ёзнинг сўнгги ойи тугаб, куз бошланмоқда. Далаларда бўлсангиз ҳосил шохларини зўрға кўтариб, вазмин тебранаётган «оқ олтин» шодаларини кўриб хурсанд бўласиз. Деҳқон меҳрига, қалб қўрига тўйган, қадоқ қўллардан, билак кучидан, пешана теридан бунёдга келган мўл ҳосил намуналари, Ватан, халқ бойлиги пишиб етилмоқда. Миришкор деҳқон ҳамон далада, қаторларни оралаб, меҳнат қилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети барча колхоз ва совхозларда пахта терими ва уни тайёрлашга ҳозирлик кўриш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Бу қарорда пахтакорларимизнинг йил бўйи қилган ишлари, 4 миллион 100 минг тонна «оқ олтин» етиштириш учун курашиб, қўлга киритган муваффақиятлари, ғўза парваришини давом эттириб, ҳосилга-ҳосил қўшиш ва шу билан бирга пахта теримига тайёргарлик кўриш тўғрисида олдимизда турган вазифалар кўрсатиб берилган. Областимиз пахтакорлари ўз ишларида бу қарорга амал қилмоқдалар.

Август — ҳосил учун курашда зарбдор ой деб эълон қилинди. Колхоз ва совхозлар бу ойда ҳосилга-ҳосил қўшиш мақсадида барча тадбирларни кўрмоқдалар. Сувчилар кечаю-кундуз даладан кетмай, ҳар бир туп ғўзани сувга қондириш, уни чанқатиб қўймаслик учун курашмоқдалар. Азамат механизаторлар эса экинга сифатли ишлов бериб, ғўзаларнинг серкўсак бўлиб ўсиши ва яхши ривожланиши учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар. Далаларда ўт деярли кўринмайди. Мусобақадош Сирдарё областининг пахтакорлари яна дўстлик, биродарлик ва қўшничилик ёрдами, кўмаги ва ҳамкорлигини кўрсатдилар. Улар областимиз колхоз ва совхозларида социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини иккинчи марта кўздан кечирмоқдалар. Шу билан бирга ўтган гал қилинган эътирозлар, танқидий мулоҳазалар қандай бажарилаётганлигини ҳам кузатмоқдалар. Мусобақадошларимиз пахтакорлар меҳнатидан мамнун бўлдилар. Деярлик барча хўжаликларда камчиликлар тузатилган. Бутун куч ва техника ҳосил учун курашга, ривождан орқада қолган ғўзаларни алоҳида парвариш қилишга қаратилган.

Пахтачиликда муҳим, долзарб бўлмаган ой йўқ. Август ҳосилга-ҳосил қўшиш ойи бўлиш билан бирга, пахта теримига тайёргарлик кўришда ҳам муҳим ойдир. Пахтакорларимиз буни ҳисобга олган ҳолда ишлаб, ғўза парваришини пахта теримига тайёргарлик билан бирга қўшиб олиб бормоқдалар. Терим агрегатлари, «зангори кема»лар тахт қилинмоқда. Йўл, кўприклар тузатилмоқда, хирмон жойлар, тош-тарозилар, сушилкалар ҳозирланмоқда. Механик ҳайдовчилар ўқитиб ўргатилмоқда.

Лекин Марказий Комитет ва Министрлар Советининг қарорида кўрсатилишича бир қанча хўжаликларда, хусусан областимизда ғўзанинг маълум бир қисми ривожланишдан орқада қолмоқда. Айрим жойларда қатор ораларини ишлаш тўхтатиб қўйилган. Бу эса ҳозирги шароитда ҳосилга жиддий путур етказиши мумкин. Кўпгина хўжаликларда йиғим-теримга ва пахта тайёрлашга ҳозирлик кўчайтириб юборилмаган. Асфальт ётқизилган майдонларни, бостирмаларини, саройлар ва сушилкаларни қуриш ва ремонт қилиш, транспорт воситаларини, тош-тарозиларни, йўл ва кўприкларни тахт қилиб қўйиш жуда секин бормоқда.

Маълумки, Тошкент области пахта теримини машиналаштиришда йил сайин намуна кўрсатиб келмоқда. Азамат механик-ҳайдовчиларимизнинг мардонавор меҳнатлари туфайли пахта тайёрлаш суръати ҳар йили юксак даражада олиб борилмоқда. План ва мажбуриятлар қисқа муддатларларда бажарилмоқда. Шундай экан, колхоз ва совхозларда терим агрегатларини ремонтдан чиқариш ва ҳозирлаб қўйиш, механик-ҳайдовчиларни танлаш ва уларнинг малакасини ошириш ғоят муҳим вазифа ҳисобланади. Саноат корхоналари пахта терадиган техникани ремонт қилишга керакли запас қисмларни етказиб беришни кечга сурмоқдалар. «Ташсельмаш» заводи ХВСМ-6102А машиналарининг шпинделлари ва шестерняларини етказиб бериш планини бажармаётир. «Ташавтомаш» заводи прицепларга қайриладиган доиралар етказиб бериш топшириғини адо этмаётир. «Чирчиксельмаш» заводи КС-48 маркали ғўзапоя юладиган машиналарнинг тишини етарли миқдорда етказиб бермаётир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети область, район партия комитетлари, колхоз ва совхоз раҳбарлари совет ва хўжалик ташкилотлари эътиборини ғўза парваришини давом эттириш билан бирга, пахта терими ва уни тайёрлашга пухта ҳозирлик кўришга қаратди. Ҳар бир колхоз ва совхозда пахта теримига қандай тайёргарлик кўрилаётганлигини текшириб чиқиш, пахта териш техникасини ремонт қилиш суръатини кучайтириш ва уни тахт қилиб қўйиш, механик-ҳайдовчиларни тайёрлаш, машина теримига белгиланган участкаларни 10 кун муддат ичида ажратиб чиқиш далаларни машина теримига намунали ҳозирлаш, йиғим-терим даврида колхозчиларга ва совхоз ишчиларига маданий-маиший ҳамда медицина хизмати кўрсатиш тадбирларини ишлаб чиқиш вазифасини топширди. Шу билан бирга йиғим-терим илғорларини рағбатлантириш мақсадида кўчма Қизил байроқлар таъсис қилинади ва турли мукофотлар белгиланади.

Областимиз пахтакорларининг Ватан олдида олган юксак социалистик мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш қишлоқ хўжалиги бошқармаси, совхозлар тресты, «Узсельхозтехника»нинг область бирлашмаси, район партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалиги бошқармалари, колхоз ва совхоз раҳбарлари, барча меҳнаткашларнинг шарафли бурчидир.

Бекобод районидаги 1-«Далвар зин» совхозининг меҳнатсевар коллективи бу йил «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштиришга аҳд қилган. Суратда: совхоз директори М. Чолаков (ўнгда) сувчи Б. Асрақулов даласида суғориш сифатини кўздан кечирмоқда.

А. АБАЛЯН фотоси.

ПАХТАКОР ХЎЖАЛИКЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИГА УЛАР ДАЛАЛАРНИ МАШИНА-ТЕРИМИГА ЎЗ ВАҚТИДА ВА ПУХТА ТАЙЁРЛАБ ҚЎЙИШГА, ТЕРИМ ОЛДИДАН БЕГОНА ЎТЛАРНИ ЙЎҚОТИШГА, ҒЎЗАНИ ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЛИШ ВА ПАХТА ТЕРАДИГАН МАШИНАЛАРДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНИШНИ, ПАХТАНИНГ ЮҚОРИ СИФАТЛИ ТЕРИБ ОЛИНИШИ ВА БИРИНЧИ НАВЛИ ПАХТАНИНГ КЎПРОҚ ТОПШИРИЛИШИНИ ТАЪМИНЛАЙДИГАН БОШҚА ТАДБИРЛАРНИНГ АМАЛГА ОШИРИЛИШИГА МАСЪУЛ ЭКАНЛИКЛАРИ ТУШУНТИРИЛСИН.

ДЎСТОНА МАСЛАҲАТЛАР

СИРДАРЁЛИК МУСОБАҚАДОШЛАР БЎКА ВА ЮҚОРИ ЧИРЧИҚДА НИМАЛАРНИ АНИҚЛАДИЛАР

Мусобақадош Сирдарё областидан келган ўзаро текшириш бригадаси областимиздаги барча район далаларида ғўза парваришининг бориши, ҳосилга-ҳосил қўшиш қандайлиги ва йиғим-теримга тайёргарлик ишларининг бориши билан танишишни тугалладилар.

БЎКА. **(Ўз мухбиримиздан).** Бўкаликлар бу йил она-Ватанга 77 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш ҳаракатидалар. Район пахтакорлари В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига бошланган мусобақага қўшилиб ана шундай ҳосилни етиштириш учун эрта кўкламдан фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг бу соҳадаги иши ва ҳаракати Сирдарёдан келган ўзаро текшириш бригадаси аъзоларини асосан мамнун этди. Улар «Ленин йўли» колхозининг ўртоқ Д. Нурматов бошлиқ участка далаларида бўлганларида, ҳар туп ғўзада мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил олдирилаётганлигини кўрдилар. Участка аъзолари шундай бўлса ҳам дала ишларини бўшаштирмай ҳар туп ғўзани меҳр билан парвариш қилмоқдалар. Лекин, худди шу колхозда баъзи звенолар ишни бўшаштириб юборганлар.

Райондаги Темирязев номли колхознинг кўпчилик звеноларида иш июль ва август ойининг бошларидагидек олиб борилаётган бўлса ҳам лекин баъзи звеноларда суръат бўшаштириб юборилган. Шунинг учун бундай звенолар даласида ўт ўсиб кетган. Камол Ҳамдамов, Омон Маматов ўртоқлар бошлиқ звенолар даласида бўлинганда сирдарёликлар ана шундай аҳволни кўрдилар. Бу звенолар хотиржам бўлиб қолганлар. Шу билан бирга йиғим-теримга тайёргарлик кўриш ишларини ҳалигача бошламаганлар.

«Коммунизм» колхози далаларида меҳнат қилаётган колхозчилар ҳосилнинг мўл бўлиши учун тинмай курашмоқдалар. Аммо колхоз правлениеси ва партия ташкилоти йиғим-теримга тайёргарлик тўғрисида етарли ўйламаётирлар. Пахта териш машиналари ремонти жуда секин олиб борилмоқда. 19 та машинадан энди 9 таси тайёр бўлибди. Ахир бу колхоз аъзолари асосий ҳосилни машинада териб олиш тўғрисида сўз берганлар. Агар ҳосилга-ҳосил қўшиш билан бирга йиғим-теримга тайёргарлик ишлари ҳам кучайтириб юборилмаса пахта теримига тушилганда шошиб қолинади.

«Узсельхозтехника» Сирдарё район бирлашмасининг инженери ўртоқ Р. Орипов колхоз устахоналарини кўздан кечираётганда бундай деди:

— Сизлар ҳамма пахтани машинада терамиз, деб сўз бериб сизлар. Бу яхши. Лекин ремонтни кучайтириш тўғрисида ўйламабсизлар. Машиналар шундай ремонт қилиниши керакки, йиғим-теримнинг қизғин кунларида улар тўхтовсиз ишлайдиган бўлсин.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ. **(Телефон орқали олинди).** Мусобақадошларнинг бу районга келган группасига Сирдарё район ижроия комитетининг раиси У. Хўжаев бошчилик қилди. Улар Юқори Чирчиқда об-ҳаво инжиқликлари мардонавор енгилганлигини ва мўлжалдаги ҳосилни етиштириш учун ҳар бир пахтакор ва механизатор фидокорона меҳнат қилаётганлигини кўрдилар. Меҳмонлар «Правда» колхозида бўлганларида 1300 гектар ердаги ҳар туп ғўзада 8 тадан тўлиқ кўсак борлигини аниқладилар. Агар бундан кейин ҳам иш ҳозиргидек сифатли олиб борилса, гектаридан 36 центнердан ҳосил етиштириш тўғрисидаги мажбурият сўзсиз бажарилади, деб айтдилар. Мусобақадошларни Т. Турдиқулов бошчилик қилаётган бригада ғўзалари айниқса хурсанд қилди. Бу бригаданинг ҳар туп ғўзасида 10 тадан тўлиқ кўсак бор. Лекин шунга қарамай бригада аъзолари ғўза парваришини ва бегона ўтга қарши курашни бир кун ҳам сусайтираётганлари йўқ. Улар гектаридан 38 центнердан ҳосил етиштириш тўғрисидаги сўзимизнинг устидан албатта чиқамиз, деб айтмоқдалар.

Шунингдек сирдарёликларни «Политотдел», «Ўзбекистон», Карл Маркс номли колхозларнинг далаларида олиб борилаётган ишлар ҳам мамнун этди.

Лекин, мусобақадошлар ғўза парваришида бўлса ҳам, йиғим-теримга тайёргарлик кўришда бўлса ҳам баъзи камчиликларга йўл қўйилаётганлигини аниқладилар. Мусобақадошлар айрим звено, бригада ва участкаларда хотиржамлик кайфияти борлигини рўй-рост айтдилар. «Ўзбекистон» колхозининг М. Югай бошлиқ бригадасидаги айрим далаларда ўт ўсиб ётибди. Аммо ана шу ўтни йўқотиш учун ҳеч ким ҳаракат қилмаяпти. Шунингдек суғориш ҳам бўшаштириб юборилган.

Сирдарёликлар талаб қилгандек Бўка ва Юқори Чирчиқ районларида ғўза парваришини бўшаштирмаслик, ҳосилга-ҳосил қўшишни қизғин давом эттириш керак. Шу билан бирга улар машиналарни ва бошқа асбоб-ускуналарни пахта йиғим-теримига тезроқ тайёрлаш учун курашишлари зарур. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг пахта йиғим-теримига тайёргарлик кўриш тўғрисидаги қарорини сўзсиз бажариш ҳозирги кундаги ҳар бир пахтакор ва механизаторнинг, колхоз, совхоз ҳамда район ташкилотлари раҳбарларининг энг муҳим вазифасидир.

МУСОБАҚАДОШ СУВЧИЛАР

— Бугун далага жуда эрта чиққанга ўхшайсиз-а, Қурбонбой, — участка мудири савол назари билан қаради.

— Шундай, ўзим, — деди Қурбон нимагинагина.

У дилидаги гапини участка мудирига айтмоқчи эди, лекин бироз шошилмай туришни лозим кўрди. «Хайрият, шошилмаганим яхши бўлган экан, ана Муҳаммаднинг ўзи келиб қолди», — кўнглидан ўтказди Қурбон.

— Бугун сиз ютадиганга ўхшайсиз, — гап ташлади Муҳаммад.

— Ҳа, нега?

— Ҳалитдан ярим гектарча ерни суғориб қўйибсиз-у...

— Шунинг учун сиз ҳам барвақтроқ келишингиз керак эди-да, — деди мудир.

— Қурбон бежиз эрта келмаган. Кеча мендан камроқ ерга сув қуйган эди. Бугун етиб олиш ниятида шундай қилган, — деди Муҳаммад участка мудирига қараб.

Бу гап икки сувчи ва участка мудири ўртасида бўлиб ўтди. Қурбон Исломов билан Муҳаммад Эргашев миришкор сувчилардан. Қурбон участка аъзолари йиғилишида юксак мажбурият олиб, Муҳаммадни мусобақага чақирган эди. Мусобақанинг асосий шарти ғўзани агротехника талаби асосида суғориш, нормани ошириб бажаришдан иборат эди.

Бугун далага эрта чиққан Қурбон Исломов машина теримига ажратилган майдонларга сув қуймоқда.

Шийпоннинг нариги четидаги ғўзаларни культивация қилаётган звено бошлиғи Жулфан Жўлдибоев тушга яқин сувчилар олдига келди.

— Ҳорманг, Қурбон! Бугун марра сизникига ўхшайди. Муҳаммад ҳали сизнинг ярмингизга ҳам етгани йўқ.

— Ҳа, энди шунақа қилмасак, мусобақани бошлашга бошлаб қўйиб, ўзимиз ютқазишимиз мумкин-да, — жавоб берди Қурбон.

Звено бошлиғи Қурбоннинг ишидан хурсанд бўлган ҳолда Муҳаммад суғораётган картага ўтди. У билан салом-алик қилгач, гапга тутди:

— Қурбон саккиз гектар ерни суғорибди. У шу ўн кунликда сиздан ўзиб кетади, шекилли.

— Шошманг, ҳали олдимизда беш кун бор. Унгача биз ҳам ўзиб кетармиз, — деди Муҳаммад ва пахтазор ичкарисига кириб кетди.

— Ғўза роса сув талаб бўлган экан. Юзига қон югургандек, туси ўзгариб, яйраб-яшнаяпти, — деб қўйди звено бошлиғи ўз-ўзига...

Участкада Қурбон Исломов ва Муҳаммад Эргашевларга ўхшаган миришкор сувчилар кўп. Уларнинг бу йилги марралари — 38 центнер!

Б. ЙЎЛДОШЕВ,
Оққўрғон. «Москва» колхози.

ОЙЛИК ЯХШИ ЎТЯПТИ

Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозида ғўза парвариши ҳамда пахта йиғим-теримига тайёргарлик ҳар томонлама пухта ташкил этилган.

— Август — ҳосил тўплашда зарбдор ой эканлигини ҳисобга олиб, — дейди колхоз раиси Абдуллаев, — барча майдондаги ғўзамизга яна бир ярим, икки марта комплекс ишлов берамиз. Гектарларда 83 минг тупдан кўчат бор. Буни биз тўла сақлаб қолиш мақсадида культиватор ва тракторлар ёнига тўсиқлар ўрнатдик. Чеканкани қисқа муддатда сифатли қилиб тамомладик. Шу ой ичи даламизда 60 сувчи икки сменада ишлайди.

Айрим далаларда ғўзанинг ўсиш ва ҳосил олишда 8—10 кун кечикканлигини эътиборга олиб, 15 июлдан 15 августгача ғўзага шарбат оқизишни давом эттирдик.

Ойлик давомида авжи пастроқ ғўза майдонларининг гектарига 5 тоннадан гўнг, тупроқ ва кул солинади. Ҳозир бу иш айни авжида. Бундан ташқари, дала шийпонлари, болалар боғча ва яслилари 15 августгача қайта ремонт қилинди. Мавжуд 26 та пахта териш машинаси тўла ремонтдан чиқариб қўйилди. Ремонтчи механизаторлар инженер ўртоқ Расул Муродов раҳбарлигида ўзаро социалистик мусобақа асосида ишлаб, тўкилган пахтани терувчи 3 та машинани сифатли ремонтдан чиқардилар ва 4 та кўсак чувиш машинасини тахт қилиб қўйдилар.

Колхозда ойлик яхши ўтяпти. Далада, ҳар ким ўз участкасида ҳосилга-ҳосил қўшиш учун бугун кечагидан баракали меҳнат қиляпти. Суръат бўшаштирилмасдан шундай олиб борилса, колхоз деҳқонлари 609 гектар ернинг ҳар гектаридан шубҳасиз 30 центнердан «оқ олтин» кўтариш тўғрисидаги сўзларининг устидан чиқадилар.

Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Штатсиз рассомимиз Н. Меламед яқинда Бўка райони пахта далаларида бўлиб ва бир неча пахтазор лавҳаларини чизиб қайтди. Суратда: Свердлов номли колхознинг партия ташкилоти секретари Тилла Рисалиева ва агроном Неъмат Соатовларни кўриб турибсиз.

БОЛГАРИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИНИНГ АЪЗОСИ, БОЛГАР — СОВЕТ ДЎСТЛИГИ УМУМХАЛҚ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ЎРТОҚ ЦОЛА ДРАГОЙЧЕВАГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети туғилган кунингизнинг етмиш йиллиги билан сизни самимий қутлайди.

Болгар — совет дўстлиги умумхалқ комитети раиси лавозимида сизнинг кўп йиллик самарали фаолиятингиз, совет ва болгар халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлашга сизнинг шахсан қўшган ҳиссангиз Совет Иттифоқида яхши маълум.

Азиз ўртоқ Цола Драгойчева, сизга сиҳат — саломатлик ва болгар халқи бахт — саодати йўлидаги ҳамда тинчлик ва коммунизм манфаатларини кўзлаб бузилмас совет — болгар дўстлигининг янада равнақ топиши йўлидаги фаолиятингизда янги муваффақиятлар тилаймиз.

Л. БРЕЖНЕВ.
Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари.

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

ЦОЛА ДРАГОЙЧЕВА ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАНДИ

СССР Олий Совети Президиуми болгар ва совет халқлари қардошларча дўстлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшганлиги учун ҳамда туғилган кунига етмиш йил тўлганлиги муносабати билан Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, болгар-совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси ўртоқ Цола **Драгойчевани Ленин ордени** билан мукофотлади. (ТАСС).

ЎРТОҚ А. Н. ШЕЛЕПИН ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАНДИ

Коммунистик партия ва совет давлати олдидаги катта хизматлари учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси ВЦСПС раиси ўртоқ Александр Николаевич **Шелепинни Ленин ордени** билан мукофотлади.

(ТАСС).

БИЛДИРИШ

Тошкент область ижроия комитети область Совети депутатларига маълум қиладики, меҳнаткашлар депутатлари XI чақириқ Тошкент область Советининг VII сессияси шу йил 26 августда эрталаб соат 11 да Ҳукумат уйининг мажлислар залида (Абдулла Тўқаев кўчаси) очилади.

Меҳнаткашлар депутатлари область Советининг ижроия комитети VII сессия муҳокамасига қуйидаги масалаларни қўяди:

1. Областда капитал қурилишнинг аҳволи ҳамда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг X пленуми қарорлари юзасидан капитал қурилишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида.

2. XI чақириқ область Советининг VI сессиясида депутатлар билдирган танқидий фикрлар ва таклифларнинг бажарилиши тўғрисида.

ОЗОД РОССИЯ ОВОЗИ

Жаҳонни ларзага келтирган Улуғ Октябрь социалистик инқилоби капитализм дунёсини ваҳимага солиб қўйди. Империалистлар ёш Советлар мамлакатига қарши ҳам қуролли, ҳам идеологик интервенцияни кучайтириб юбордилар. Октябрь қуёши нурларини қора булутлар тўсиб, парчалаб юбормоқчи бўлди: Совет Россияси оловли халқа ичида қолди.

Дунё буржуа матбуоти саҳифалари ўша кезларда Октябрь инқилоби, ёш Советлар мамлакати, унинг авангарди бўлган большевиклар партияси ҳақида турли бўлмағур бўҳтон ва туҳматларга тўлиб чиқар, бу билан жаҳон пролетариатининг кўзини бўяб, ундан бор ҳақиқатни яширмоқчи бўларди. Ана шундай мураккаб бир шароитда бутун дунё халқларига Россияда бўлиб ўтган буюк инқилоб, рус ишчилар синфи ва Коммунистик партия амалга ошираётган мисли кўрилмаган социалистик ўзгаришлар ҳақидаги рост гапни баралла маълум қилиш зарурияти туғилиб қолган эди.

Шу муносабат билан Владимир Ильич Ленин мамлакат оғир бир вазиятда — интервентлар блокадасида бўлишига қарамай, 1918 йилнинг 20 августида ўзининг машҳур «Америка ишчиларига хат» асарини ёзиб тугатди. Асар орадан икки кун ўтгач, «Правда» газетасида тўла босилиб чиқди.

«Хат» да В. И. Ленин аниқ фактлар, ўткир илмий ва мантиқий хулосалар ёрдамида Америка пролетариатига бор ҳақиқатни рўйи-рост айтиб берди. Жаҳон империализмининг ҳақиқий башарасини очиб ташлади. Жумладан, икки Америка борлигини кўрсатиб ўтди. Энг янги, цивилизацияли Америка бир томондан «қабиҳлашган, фахш ва зеби-зийнат ичида кўмилиб қолган бир ҳовуч миллиардерлар билан, иккинчи томондан, умрбод қашшоқлик даражасида кун кўрувчи миллион-миллион меҳнаткашлар ўртасидаги жарликнинг чуқурлиги жиҳатидан ҳам биринчи мамлакатларнинг бири бўлиб қолган»лигини яққол исботлаб берди.

Доҳий ўша мактубидаёқ АҚШ империализмининг агрессив кучлари инсоният тараққиётининг янги босқичида уруш ва реакциянинг суянчиғи бўлиб қолганлигини олдиндан башорат қилиб айтган эди. Бу фикр йиллар ўта борган сайин амалда қайта-қайта исботланди.

Жаҳон икки системага бўлинган ҳозирги вақтда ҳам империалистик дунёга етакчилик қилишдек қалтис вазифани зиммасига олган Америка Қўшма Штатлари қонли уруш ва реакциянинг асосий таянчи бўлиб хизмат қилмоқда. Вьетнамда кўп йиллардан буён олиб борилаётган даҳшатли уруш, Яқин Шарқдаги бузғунчилик, қатор мамлакатларга нисбатан қилинаётган иғвогарликлар — булар ҳаммаси АҚШ империализмининг урушқоқлик сиёсатини кўрсатмоқда, дунё пролетарларининг буюк доҳиси В. И. Лениннинг бундан ярим аср муқаддам айтган гапларининг нақадар тўғрилигини исботламоқда.

Асарда империалистик қирғинлик уруши кимларга бойлик, бахт, кимларга қашшоқлик, бебахтлик келтириши батафсил баён этилди, инглиз-француз ва америка империализми йиртқичларининг кирдикорлари рўйи рост очиб ташланди. «Пролетар нуқтаи назаридан фақат битта уруш муқаддас, қонуний урушдир, у ҳам бўлса: капиталистларга қарши урушдир, инсониятни ёлланма қулликдан озод қилиш учун олиб бориладиган урушдир» деб кўрсатиб ўтди Владимир Ильич.

Бошдан-оёқ пролетар интернационализми руҳи билан суғорилган бу «Хат»да Владимир Ильич Америка ишчиларига Россиядаги Октябрь революцияси тўғрисида ҳақиқат сўзлари билан мурожаат этди. Советлар мамлакатида амалга оширилаётган социалистик қайта қурилиш, ёш Россиянинг тинчликсеварликка асосланган ташқи сиёсатини баён қилиб берди.

Октябрь революциясининг оламшумул тарихий аҳамияти, рус пролетариатининг мислсиз

В. И. ЛЕНИННИНГ «АМЕРИКА ИШЧИЛАРИГА ХАТ» АСАРИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

жасоратига тўхталар экан, В. И. Ленин эксплуататорлар қаршилигини бостирмай туриб, муваффақиятли революция бўлиши мумкин эмас деб таълим берди. Рус ишчилари революция қилаётган пайтда йўл қўйилаётган хатоларга тўхталиб, бу хатолар табиийлиги, уларни иш жараёнида тузата бориб, янги тузумнинг пойдеворини қураётганликларини таъкидлаб ўтди.

Асарда янги типдаги давлат — Советларга доҳиёна таъриф берилган: «Ишчи ва деҳқон Советлари, — деб ёзди В. И. Ленин, — давлатнинг янги типидир, демократиянинг янги олий типидир, пролетариат диктатураси формасидир, давлатни буржуазиясиз ва буржуазияга қарши идора қилиш усулидир». (Асарлар, 28-том, 65-бет).

Асарда халқаро революция эртами-кечми муқаррар суратда бўлишига қатъий ишонч билдирилган, ана шу революциянинг қалдирғочи сифатида социалистик пролетариатнинг Россия отряди олға чиққани фахр билан ёзилган эди.

Совет Россияси қуршовда турган оғир вазиятда «Америка ишчиларига хат»ни океаннинг нариги ёғига етказиш ниҳоятда машаққатли вазифа эди. Бу қийин ишни биринчи рус революциясининг актив қатнашчиси, кейинчалик Америкада муҳожирликда яшаган П. И. Травин (партиявий тахаллуси Слетов) ўз зиммасига олди. У, В. И. Лениннинг «Америка ишчиларига хат»ини зўр қийинчиликлардан ўтиб, қатор хавфларни енгиб, ўша йил охирида АҚШга олиб боришга муваффақ бўлган. Петр Иванович «Хат» билан бирга «Правда» ва «Известия» газеталарининг бир неча нусхалари, РСФСР Конституцияси тексти, Совет ҳокимиятининг муҳим декретлари ҳамда Совет ҳукуматининг АҚШ президенти Вильсонга Совет республикасига қарши интервенцияни тўхтатишни талаб қилиб юборилган нотасини ҳам олиб борган эди.

В. И. Лениннинг мазкур хатини АҚШда тарқатишда машҳур публицист Жон Рид катта ёрдам берган. «Америка ишчиларига хат» илк бор 1918 йил декабрида инглиз тилида қисқартирилган ҳолда Нью-Йоркда чиқадиган «Синфий кураш» журнали ва Бостондаги «Революцион давр» ҳафталигида босилди. Сал кейинроқ «Хат» АҚШнинг социалистик ва буржуа матбуот органларида, шунингдек Франция, Англия ва Германияда ҳам такрор-такрор босилиб чиққан. Бу машҳур асар 1934 йилда Нью-Йоркда алоҳида брошюра қилиб босилди. Ана шу брошюрада илгариги нашрларда қисқартирилган жойлар ҳам киритилиб, тўла эълон қилинган.

В. И. Лениннинг «Америка ишчиларига хат»и жаҳонда биринчи бўлиб инсониятнинг асрий орзуси рўёбга чиққан озод Россиянинг мағрур овози бўлиб, Америка қитъасида баралла янгради. У АҚШ ва Европа мамлакатларида ишчи ва коммунистик ҳаракатларнинг ривожланишида бениҳоя катта роль ўйнади, халқларга Улуғ Октябрь социалистик инқилобининг жаҳоншумул миссиясини тўғри тушунишга ёрдам берди ва пролетариатни қуллик занжирида сақлаб келаётган империалистик дунёнинг асл қиёфаси, табиати ва мақсадини очиб ташлади.

Бу бебаҳо асарнинг ҳаётбахш кучи, улуғвор ғоялари йиллар ўта бориши билан воқеалар жараёнида қайта-қайта исботланиб келмоқда. Эндиликда халқаро коммунистик ҳаракат давримизнинг энг таъсирчан, жанговар кучига айланди. Социализм, демократик ва тараққиёт кучлари тинчлик учун, янги уруш оловини ёқувчиларга қарши тобора уюшган ҳолда актив кураш олиб бормоқдалар.

Ильич васиятларига содиқ бўлган совет халқлари ҳамдўст социалистик мамлакатлар меҳнаткашлари билан ягона сафда елкама-елка бориб, ўз интернационал бурчларини адо этиб, халқаро ишчилар синфини улуғ мақсад сари олиб бораётган курашида қўллаб-қувватламоқдалар, уларга ҳар томонлама ёрдам бермоқдалар. Чунки биз, Ленин айтганидек, халқарочилар, интернационалистлармиз.

Т. МИРҲОДИЕВ.

ОЙНИСА опа фақат кутубхоначигина эмас, у яхши маслаҳатчи ҳамдир. Унинг олдига келувчилар Ойниса опанинг хушмуомалалигидан ҳар доим мамнун бўлиб қайтадилар. Суратда: Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг кутубхоначиси О. Шокирова (Ўртада).

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ УЧУН

Корхонамизда техника тараққиётини ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бунда техника ахбороти бюросининг хизмати ҳам катта бўляпти.

Бюро ишчи-хизматчиларга таянган ҳолда шу йўлда ҳар томонлама иш олиб боришяпти. Лекциялар ўтказилмоқда, техник ва илмий-оммабоп фильмлар кўрсатилмоқда, Соҳадош корхоналарга экскурсия ва командировкалар уюштириляпти. Шу йилнинг ўзида ўндан ортиқ экскурсия уюштирдик.

Биз бу ишларни конкрет ишлаб чиқариш темалари асосида олиб боряпмиз. Масалан, тажриба алмашиш мактабини олайлик. Мактаб йўли билан кўпроқ экскурсиялар уюштириб турибмиз. Бошқа шаҳарлардаги корхоналарга командировкалар ташкил этиляпти. Яқинда завод бош механигининг ўринбосари А. И. Муштей Горький, Волгоград шаҳарлари саноат корхоналарида ижодий командировкада бўлди. У ўрганиб қайтган намунали ишларни кўриб уларни заводнинг ташкилий-техника тадбирлари планига киритдик, синовдан ўтказяпмиз.

Бўяш-жойлаш цехининг технологи Н. Савина эса «Пензмаш» заводида ижодий командировкада бўлиб, бой тажриба орттириб қайтди. Маҳсулотни бўяшнинг янги технологияси ана шу командировканинг меваси бўлди.

Қуйиш цехи нисбатан кам механизациялаштирилган, лекин у энг муҳим участкалардан бири. Кейинги вақтларда бу цехда ҳам техника жиҳатдан ўзгариш кўп бўлди.

Подольск механика заводида бўлган қуйиш цехи технология бюросининг бошлиғи И. Браверман бу соҳада анчагина янгиликлар келтирди. У айниқса дуварак чўян деталларни тозаловчи ўн саккиз шпинделли автомат билан ғоятда қизиқиб, мутахассислар билан кенгашди. Бир фикрга келингач, корхонага хат ёзиб, иш чизмалари, техник ҳужжатларни юборишни сўрадик.

Техника тараққиёти учун курашда илғор иш методларини ўрганувчи курсларнинг ҳиссаси ҳам катта. Бу хил пропагандистик ишларни кенг кўламда олиб бориш мақсадида техника ўқуви ва меҳнатни илмий ташкил этиш бўлимлари билан бирга, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва бошқа шу кабиларга бағишланган информацион бюллетенлар чиқариляпти. Механика цехининг токарларидан Трофимов, Кочнева, Бикова, слесарь-йиғувчилардан Поваляев, Абдулин, Ғозиев, Осинкина ва бошқалар бунда фаол қатнашмоқдалар.

Лекин, корхонамизда техника тараққиёти йўлида баъзи камчиликлар ҳам содир бўляпти. Масалан, конструкторлик бюросининг йўқлиги контроль-ўлчов техникасини кенг суратда ишлаб чиқаришга жорий қилишга ғов бўляпти. Шунингдек, келтирилган чизмаларни қайта кўриб, ишлаб чиқаришга тадбиқ этиш имконидан маҳрум қиляпти. Бу эса техника янгиликларидан тўла ва тез фойдаланишга салбий таъсир этмоқда. Корхона маъмурияти бу фикрни ҳисобга олиб, конструкторлик бюросини ташкил этса, ёки технология ва механизация бўлимининг бир ёки икки ходимига техник янгиликлари билан шуғулланиш топширилса, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

М. ИСҲОҚОВ,
Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводи техника ахбороти бюросининг инженери.

ЭЛ МЕҲРИНИ ОВЛАЁТГАНЛАР

Охунбобоев номли колхоз территориясидаги қишлоқ магазинининг сотувчилари Ж. Эрназаров ва С. Избосаров ўртоқларнинг номларини чинозликлар ҳурмат билан тилга олишади. Магазинга қачон кирманг тоза ва озода, шинам қилиб қўйилган. Харидорлар магазиндан истаган буюмларини харид қиладилар. Сотувчилар эса харидорларга хушфеъллик билан керакли молларни танлашда ёрдам беришади.

Аҳолига бундай намунали хизмат қилиш ёмон натижа бераётгани йўқ. Сотувчилар ойлик ва квартал топшириқларини доимо ортиғи билан адо этиб келишяпти.

Т. Тўхлибоев.

ИШЧАН ШОФЕР

Иван Ширинко ҳалол меҳнати билан коллектив ўртасида обрў топганлардан. Мана 22 йилдирки, у Бекободдаги 2-«Далварзин» совхозида шоферлик қилмоқда. Уни пахтазорда ҳам, қурилиш участкаларида ҳам, фермада ҳам учратиш мумкин. Машинани авариясиз ҳайдаш, ёқилғи тежаб қолишда ҳам, ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

Т. Усмонов,
С. Шарипов.

САМАРҚАНДГА САЁҲАТ

Пойтахтдаги 3-босмахона ишчи-хизматчиларидан бир группаси яқинда Самарқандга саёҳат қилишди. Қадимий шаҳар ёдгорликларини мароқ билан томоша қилган ва экскурсиядан мамнун бўлиб қайтган матбаачилар келаси сафар Фрунзега боришга аҳд қилишди.

А. Норқулов.

УЙ ҚУРИШ КОМБИНАТИ

Кончилар шаҳри — Оҳангаронда уй қурилиш комбинати қад кўтаради. Қурилиш учун кенг майдон ажратилди. Тошкент қурилиш проекти институтига лойиҳа учун заказ берилди. Қурувчилар яқин кунларда ишни бошлаб юборишади. «Ўзбекшахтострой» барпо этадиган бу комбинат ҳар йили 80 минг квадрат метр турар-жой қуриш қудратига эга.

Е. Годовиков.

ИРРИГАЦИЯ асбобсозлиги заводининг илғор ишчиларидан бири комсомол аъзоси В. Евтюховдир. У комсомолнинг 50 йиллик тўйини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш иштиёқида меҳнат қилмоқда. Суратда: В. Евтюхов.

И. Зайнуддинов фотолари.

ХИМИЯ ЯНГИЛИКЛАРИ

КАРБОФОС

Марказий дезинфекцион илмий-тадқиқот институтида пашша, чивин, кана, қўнғизлар ва бошқа зараркунандаларга қарши курашда карбофос номли инсектициднинг катта эффектив бериши аниқланди.

Лабораторияда олиб борилган илмий кузатишлар карбофоснинг инсонлар ҳаёти учун, шунингдек ҳайвонлар ҳаёти учун ҳам хавфли бўлган ҳар хил пашша, қурт ва қўнғизларга ҳам қарши курашда аҳамияти катталиги аниқланди. Инсектицид саноат миқёсида ишлаб чиқарилади.

ЯНГИ ЛИНОЛЕУМ

Бир группа совет олимлари Ватанимизнинг шимолий районларида жуда кўп миқдорда бўлган табиий бойлик — сланецдан линолеум олиш мумкинлигини амалда исбот қилдилар. Янги линолеум турли реагентлар, оби-ҳаво ўзгаришлари, юқори температурага чидамли ва пишиқдир. Тез орада турли рангда товланувчи линолеум магазинларда пайдо бўлади.

Қ. АҲМЕРОВ,
Инженер.

ИНСОН ВА ОКЕАН

ФАН ОЛАМИДА

Биз яшаб турган планетамиз — Ерда бундан минг йиллар муқаддам 300 миллион киши яшаган бўлса, асримизнинг бошларига келиб — 1,5 миллиардга, 1964 йилда эса 3,3 миллиардга етди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг маълумотига кўра, кишилар сонининг ўсиши шу йўсинда бўлса, 2000-йилларга келиб бутун Ер юзидаги халқлар сони 6 миллиардга етиши муқаррар. Бир йиллик ўсиш Ер юзида 63 миллион кишини ташкил этади.

Тобора кўпайиб бораётган аҳолини ер сатҳига жойлаштириш масаласи унча қийин муаммо эмас. Аммо, уларни зарур озиқ-овқатлар билан таъминлаш масаласи ҳал этилиши ғоят зарур бўлган мушкул масаладир.

Ҳозирги кунда қуруқликнинг 1 километр квадрат ерига ўрта ҳисобда 23 киши тўғри келса, бундан 10 йиллар олдин 18 кишига тўғри келган эди. Ер шарида энг халқ зич жойлашган мамлакат — Голландиянинг бир километр квадрат ерида 346 киши, энг аҳоли сийрак ер ҳисобланган Австралияда эса 1 киши яшайди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги озиқ-овқат ва қишлоқ-хўжалиги масалалари билан шуғулланувчи ташкилот — ФАОТнинг маълумотига кўра, планетамизнинг ярмидан кўп халқи ҳозирда очликка мубталодир. Шунга кўра, агар асримиз охирида Ер шарида кишилар сони икки баравар ошса, озиқ-овқат ресурсларини уч мартаба, ҳайвонлар маҳсулотини эса олти баравар ошириш зарурати туғилади.

Тараққий этган капиталистик мамлакатларда 30 миллион оила, қолоқ давлатларда эса 150 миллион оила бошпанасиз кун кечирмоқда.

Бинобарин, фан-техниканинг тез суръатлар билан ўсиш жараёнида инсонларнинг кўпайиши ва уларнинг кўпчилик қисмини озиқ-овқат манбаълари билан тўла-тўкис таъминланмаслигига нима сабаб?

Бунга икки хил жавоб бериш мумкин. Биринчидан, кишилик табиатдаги ҳаёт учун керак бўлган воситалар тугалланиш арафасида турибди, деган нотўғри фикр туғилса, иккинчидан капитализм системаси мавжуд табиат маҳсулотларидан тўла-тўкис фойдаланиш имкониятига эга эмас, у инсоннинг фаровон яшаши учун шароит туғдира олмайди деган амалий тўғри хулоса чиқади.

Эксплуататор синфининг намоёндаси бўлган инглиз реакцион экономисти — Мальтус бу жавобнинг биринчисини қўллаб, аҳоли ўсиши, маҳсулотнинг ўсишига нисбатан бир неча баравар тездир, аҳоли қанча тез кўпайса, ҳосил учун зарур бўлган маҳсулотлар шунча тез камаяди, ва бу фарқ кун сайин ўсиб боради, деб уқтирмоқчи бўлади. Яна бир америкалик реакционер — Пенделл одамлар ўртасида саралаш ўтказишни таклиф этиб, бир ойда 100 доллар оладиган кишилар никоҳ қилинсин, деб даъво қилмоқда. Француз Ребу эса даҳшатли урушлар ёрдамидагина ер юзидаги халқлар сонини камайтириш мумкин, деган таълимотни кун сайин тарғиб этмоқда. Ҳаммадан ҳам разил ҳисобланган инглиз Сибли ер юзидаги одамлар сонини камайтириш учун одам ейишни одат тусига киритмоқ керак, деган фикрни илгари сураяпти.

Агар биз кишилик жамиятининг тарихий тараққиётига бир назар ташласак, юқоридаги назариянинг бутунлай нотўғри эканлигига ишонч ҳосил қилган бўламиз. XIX асрнинг 40-йилларида яшаган экономист В. Милютиннинг маълумотига кўра, Франция халқи 50 йил давомида 1,5 баравар ўсган бўлса, миллий бойликлари 50 мартаба кўпайган. СССРда эса Советлар ҳокимияти йилларида миллий даромад ҳажми бир киши бошига 15 баравар ошди.

Умуман олганда, Ер қанча кишини тўйғиза олади? Бу ўринда океанларнинг роли борми? Ҳозир планетамиздаги мавжуд қуруқликнинг 10 процентигина ўзлаштирилган бўлиб, унинг 6,5 процентидан узлуксиз фойдаланиб, ҳосил олинмоқда. Инглиз мутахассиси Л. Стэмпа ҳисобига кўра, ҳозирги техника ва фан ютуқларидан фойдаланиб, мавжуд ер майдонларидан ҳосил олинса 10 миллиардга яқин кишини озиқ-овқат билан таъминлаш имконияти бор.

Мутахассисларнинг фикрига кўра, агар ер ўғитланиб, ҳайдаш яна ҳам яхшиланса, умумий олинадиган ҳосили 5—10 баробарга оширилиши мумкин. Яқин 100 йиллар ичида бутун дунёдаги ўртача ҳосил уч баробар, экинзорлар эса беш баробар кўпаяди.

Энди океан озиқ-овқат манбаилари ҳақида ҳам бир-икки оғиз гап юритайлик. Олимларнинг эътироф қилишича, океан маҳсулотлари билан қуруқликда етиштириладиган маҳсулотга нисбатан 4-5 баробар кўп кишини тўйғизиш мумкин.

Океанлардаги ўсимлик ва ҳайвон организмларида тўпланган органик моддалар қуруқликдагига қараганда кўп бўлса-да, лекин уларнинг ғоят оз қисмидан фойдаланилмоқда. Океанларда қилинадиган ов миқдори, китларни ҳисобга олмаганда, ҳар йили 38 миллион тоннани ташкил этади. Шундан 34 миллионга яқини балиқдир.

Ишонч билан айтиш мумкинки, денгиз ва океанлардан овланадиган йиллик балиқ миқдорини ҳозиргисидан камида 10—15 марта оширса бўлади. Моллюска, қисқичбақасимон жониворлар ва балиқларнинг емиши бўлган бошқа денгиз ҳайвонларини кам деганда 10 марта кўп, яъни 4—5 миллиард тоннадан, денгиз ва океанлардаги барча жонли мавжудотларни эса, қарийб 16—20 миллиард тоннадан тутиш мумкин.

Океан — инсоният мулкидир. Уни илмий ва амалий жиҳатдан ўзлаштириш бутун инсониятнинг ишидир.

М. ЗОКИРОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, Х. М. Абдуллаев номидаги Геология ва геофизика институтининг катта илмий ходими.

Калинин районидаги теплица комбинати қурилишида меҳнат қилаётган ёшлар бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Суратда: (чапдан ўнгга) ёш қурувчи дўстлар С. Мирзабшоев, А. Жалилов, Б. Зоҳидов, Р. Ҳамидов, А. Мустақимов ва Р. Муродов.

Н. АБДУРАСУЛОВ фотоси.

БОҚСАНГ БОҒ...

Қуйлиқ посёлкасининг марказида, катта магистрал йўлнинг чап томонида бир «маданият ва истироҳат боғи» бор.

1966 йилга қадар бу боғга келган кишилар роҳатланиб дам олиб, ҳордиқ чиқаришарди. У вақтларда район ижроия комитетининг маданият бўлими боғни назорат қилиб турарди. Обод қилиш, файз киритиш, оромгоҳга айлантириш тўғрисида қайғурарди. Ям-яшил дарахтлар атрофга соя ташлаб, бағри-дилингизни очарди, анвойи гуллар атр бўйларини уфуриб турарди. Бу ерга дам олгани келган кишилар, шахмат-шашка ўйнаб кўнгил очардилар, лекция ва суҳбатлар тинглардилар. Шанба, якшанба кунлари танца майдони ёшлар билан гавжум бўларди.

Хўш, эндичи? «Боқсанг боғ, боқмасанг юракка доғ» деганларидек, мана икки йилдирки, боғ эгасиз, қаровсиз қолди. Катта дарахтлар сувсизликдан қурий бошлади. Яхши умид билан бир туп кўчат экадиган хафсалали киши топилмади. Боғ ичидаги бинолар нурай бошлади, оммавий-сиёсий ишлар ташкил этилмади. Лекция ва суҳбатлар уюштирилмади. Шахмат-шашкалар йўқолиб кетди. Танца майдони ҳувиллаб ётибди.

Ҳа, бу ерда ёлғиз чойхона бор. Шу чойхона бирозгина бўлса ҳам, боққа «ҳусн» бўлиб турибди. Чойхонага кириб бир пиёла чой ичинг-да, атрофга назар ташланг. На плакат бор, на шиор. Китоб, газета ва журналларнинг янги сонлари анқонинг уруғи. Фақат савдога зўр беришади, савдо плани тўлса бас. Еган нон, сомса, чой...

Буку яхши-я, лекин чойхона санитария-гигиена қоидаларига жавоб бера оладими? Мутлақо йўқ. Ҳамма ёқ чанг, чиқиндилар сероб. Сув сепиб супурадиган азамат йўқ. Район соғлиқни сақлаш бўлими, санитария-эпидемия станциясидан бу ерга ҳеч ким келмайди, боғнинг аҳволидан хабар олишмайди.

Ленин район ижроия комитети маданият бўлими идораси боғдан атиги 200 метр нарида жойлашган. Бўлим ходимлари ҳар куни шу ердан ўтадилар. Эҳтимол, улар боққа етиб келганларида кўзларини юмиб олсалар керак. Акс ҳолда бунчалик қаровсиз аҳволга тушиб қолмаган бўларди.

Қуйлиқ аҳолиси боғни обод қилиш, файз киритиш, чинакам дам оладиган қароргоҳга айлантиришни талаб қилмоқда. Район ижроия комитети меҳнаткашларнинг бу ҳақли талабларини албатта инобатга олиши керак.

Е. МОРДУХАЕВ.

Тошкентдаги электромеханика техникумининг студенти Инна Рибкина олган билимларини ишлаб чиқариш практикаси билан мустаҳкамлаш мақсадида корхоналарда тез-тез бўлиб туради. Суратда: И. Рибкина ишлаб чиқариш практикасида.

ЛУБГА МЕҲР

Павел Иннокентьевич бугун негадир мамнун. Ўзини жуда енгил ҳис қиляпти. Кечаги ташвиш ва қийинчиликлар ортда қолди, шекилли. У машинадан тушар экан, далада ишлаётганларга баланд овоз билан салом берди.

У агрегатнинг бир меёрда ишлаётганини кўриб, механизаторлар билан бирма-бир саломлашиб чиқди. Ҳозиргина агрегатдан суғуриб олинган бир тутам каноп поясини қўлига олиб, кўздан кечирди. Шу тобда Павел Иннокентьевичнинг ҳаёлидан баҳор ва ёз ташвишлари бирма-бир ўтди. Ахир мана шу хом-ашёни бунёд этаман деб озмунча меҳнат қилишдими улар?! Ерга уруғни қадашдан тортиб ниҳолни зарпечак ва бегона ўтдан асрашгача, озиқлантириш, ишлов бериш ва суғоришгача қанча-қанча тер тўкилди.

— Иброҳим Ўсаров, — деди бригадир колхоз партия комитетининг секретарига қараб, — учта «ЛС» билан иш битмайди. Кўриб турибсиз, каноплар етилди. Яна ҳеч бўлмаса иккита агрегат керак бизга...

— Ишчи кучингиз борми қўшимча агрегатга, Павел Иннокентьевич?— сўради бригадирдан партком секретари.

— Ўзимизга ишониб, сиздан техника талаб қиляпмизда, бўлмаса...

— Бўлди, бўлди, ҳаммаси тушунарли. Эртадан бошлаб яна иккита агрегат сизнинг ихтиёрингизда бўлади.

Партком секретарининг гапидан мамнун бўлган бригадир қўшни дала томон йўл олди. У ерлардаги каноп поялари ҳам ўримга келиб қолган.

Лубкорларнинг энг серташвиш кунлари бошланди. Уларнинг йил бўйи қилган меҳнати торозига тушаяпти.

Бригадир П. И. Кимнинг ҳам уч кундирки, уйқусида ором йўқ. Ахир бригадада 50 дан ортиқ киши меҳнат қилади. Туш маҳалида иссиқ овқат, иссиқ чой ҳозирлаш, шийпонни маданий марказга айлантириш, лекция ва суҳбатлар ўтказиш лозим. Бугунги туш пайтидаги суҳбатга тайёрланиш бригадирнинг ҳаёлидан ҳам кўтарилаёзибди. У бугун деҳқонлар ўртасида ҳосилни ўз кучлари билан йиғиштириб олишга бағишланган суҳбат ўтказиши керак...

Туш пайти. Аъзолар шийпонга тўпланишди. Суҳбатда бригадир ўтган йилги ютуқларни бироз эслаб, янги режаларга кўпроқ тўхталди.

— Пишиб турган ошга шерик кўп бўлди, ўртоқлар, — деди у, — аммо бизга бундай шериклар керак эмас. Улар чўнтагимизга тушадиган даромадга шерик бўлишади. Қисқаси, ёрдамчи куч олмаймиз. Ҳосилни ўз кучимиз билан йиғиштириб оламиз.

Бригадирнинг фикрига ҳамма бир овоздан қўшилди. Чунки бригада аъзолари ўтган йили ҳам бу соҳада ўзларининг куч ва қобилиятларини синаб кўришганди. Аъзолар ҳосилнинг ҳаммасини ўз кучлари билан йиғиштириб олишганди. Бригаданинг лафзи ҳалол лубкорлари бу йил ҳам худди шу аҳд асосида иш тутишмоқда.

Пешқадамлар даласида ҳозирги кунда каноп поясини шилиб олувчи 5 та «ЛС» агрегати тинимсиз ишлаб турипти. Оққўрғондаги Киров номли колхозда ҳосилни йиғиштириб олишда пешқадамлик қилаётган бу деҳқонлар ҳосилдорликни ҳам кескин юксалтиришмоқчи. 108 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 140 ўрнига 175 центнердан ҳосил кўтариш—бригада аъзоларининг бу йилги шиори.

Шунингдек, колхознинг, 2, 3, ва 4-бригадаларида ҳам ўрим ишлари авж олиб кетди.

— Ҳозирги кунда 26 та агрегат ишлаяпти, — деди колхоз партия комитетининг секретари И. Ўсаров биз билан суҳбатда, — яна 9 та агрегат улар сафига қўшилади.

Ўтган йили планни ошириб бажариб, давлатга 12000 тоннадан зиёд каноп пояси сотган колхоз лубкорларининг бу йилги марралари тағин ҳам юксак. Улар ғалаба сари дадил интилишмоқда.

Лубга меҳри тушган колхоз азаматларига зафар тилаймиз!.

Ҳ. АҲМЕДОВ.

ХУШХАБАРЛАР ЯНГИЛИКЛАР

УҚУВЧИЛАРГА СОВҒА

Мана кўнгилли ёз ҳам тугаб, 1 сентябрь яқинлашмоқда. Ҳозир барча жойларда янги ўқув йилини уюшқоқлик билан бошлаш тадбирлари кўрилаётир.

Пойтахтимиздаги кўн-галантерея фабрикаси коллективи шу кунгача ўқувчиларга 50 минг дона портфель совға этди. Август ойи охиригача эса яна 45 мингдан ортиқ ўқувчилар портфели тайёрланади. Бундан ташқари, қаламдонлар, муқовалар каби бошқа хил ўқув қуроллари ишлаб чиқариш тадбирлари ҳам кўрилмоқда.

Ҳозирги пайтда бу ерда янги хил портфелларни ўзлаштириш ишлари олиб борилаётир. Бу портфель жуда енгил ҳамда ихчам бўлиб, бошланғич синф ўқувчилари учун жуда қулайдир.

3-тикувчилик фабрикаси эса ўқувчилар формасини кўплаб тикяпти. Коллектив учинчи квартал топшириғини 1 сентябргача тўла адо этиб, зарур бўлган миқдордаги ўқувчилар формасини савдо тармоқларига етказиб беришга аҳд қилган. Ҳозир 18 хил янги моделда кузги-қишлик кийим-бош ҳам тикилаётир.

Ҳадемай корхона қуввати бир ярим баравар ошади. Ҳозир Виставка кўчасида фабриканинг янги биносини қуришга тайёргарлик кўрилмоқда. Фабриканинг ёнида эса ишчилар учун тўққиз қаватли бино ҳам қурилиб, унинг ёнида уларнинг фарзандлари учун болалар боғчалари бунёд этилади.

АТЕИСТИК ТЕМАДА ЛЕКЦИЯ

Пойтахтимиздаги Ҳамза номли илмий-атеизм уйи илмий-атеистик темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказишни янада кучайтириб юборди.

Яқинда бу ерда «Медицина ва дин» деган темага оид виставка ташкил этилди. Виставка экспонатлари ранг-баранг бўлиб, улар диннинг реакцион моҳиятини мисоллар билан очиб беради. Виставка экспонатлари орқали турли диний урф-одатлар қораланиб, ҳозирги замон медицинаси ютуқлари асосида диннинг халқ учун зарарли эканлиги кўрсатилади.

Музей ходимлари аҳоли ўртасида динга қарши тарғиботни кучайтиряптилар. Жумладан, улар маҳаллаларда, завод ва фабрикаларда, илмий-атеистик темаларда бир қанча лекция ва суҳбатлар ўтказдилар.

Айниқса, Заводская маҳалласида «Ислом ва оила», «Бошлиқ» маҳалласида «Ислом ва хотин-қизлар», Навоий номли маданият уйида «Ёшларни атеистик руҳда тарбиялаш», 3-нон заводида «Фан ва дин» каби темаларда ўқилган лекциялар қизиқарли ўтди. Шунингдек, лекциялардан кейин намойиш қилинадиган илмий-атеистик фильмлар ҳам аҳолига манзур бўлаётир.

Музейнинг бир группа илмий ходимлари яқинда Самарқанд шаҳрига йўл олишади. Бунинг учун музейда ҳозир тайёргарлик ишлари олиб борилаётир. Улар билан бирга бир группа олимлар ҳам жўнайди.

КЎРКАМ ҲИЁБОН

Анҳор соҳили қанчалар сўлим! Сувнинг муздек шабадаси юзкўзларни силаб ўтади.

Ҳозирги кунда Анҳорнинг сўл соҳилида кўркам хиёбон яратиляпти. Гуллар ўтказилиб, атрофи кўкаламзорлаштирилаяпти. Нарироқ бориб «Пахтакор» стадиони билан Гагарин паркини боғлайдиган осма кўприк қурилади. Ҳозир катта тайёргарлик ишлари олиб борилаётир.

Иттифоқимизнинг турли шаҳарларидан манзарали дарахт кўчатлари келтирилаяпти. Бу кўчатлар янги ташкил этилаётган турар-жой массивларига, кўчалар бўйларига, хиёбонларга ўтказилади.

ПЕШҚАДАМЛАР

Оққўрғон район саноат комбинати аҳли беш йилликнинг учинчи йилида самарали меҳнат қилмоқда.

Шу йилнинг биринчи ярмида ялпи саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш пландаги 871,1 минг ўрнига 882,2 минг сўм миқдорида адо этилди. Тайёр маҳсулотларни реализация қилиш плани эса 105,6 процент бажарилди. Олти ойда пландан ташқари 30 минг сўм даромад олишга эришилди.

Комбинат коллективи маҳсулот сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштиришга ҳам эътибор беряпти. Планда бир сўмлик товар маҳсулоти ишлаб чиқариш учун 0.87 тийин сарфланиши белгиланган эди. Амалда эса, саноатчилар 0,85 тийин сарфлашди.

Комбинатда асосан уч хил саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилади. Хўжалик учун зарур бўлган пахта, иш кийими, қурилиш учун керак бўлган кигиз маҳсулотлари тайёрлаш ортиб бораяпти.

Ўртоқ Р. Карпова бошлиқ кигиз ва пахта тайёрлаш цехи ишчилари коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номга эришиш учун ҳаракат қилишяпти. Н. Привезина, А. Грошова, А. Ли, Л. Редасовалар шу цехнинг машъаллари ҳисобланадилар. Улар кунлик нормаларини ҳар доим 1,5-2 ҳисса ошириб бажаришяпти.

Биринчи ярим йилликда муваффақиятга эришган комбинат коллективи иккинчи ярим йилликда ҳам юқори кўрсаткичларга эришиш учун курашяпти.

Ғ. ТОЖИБОЕВ.

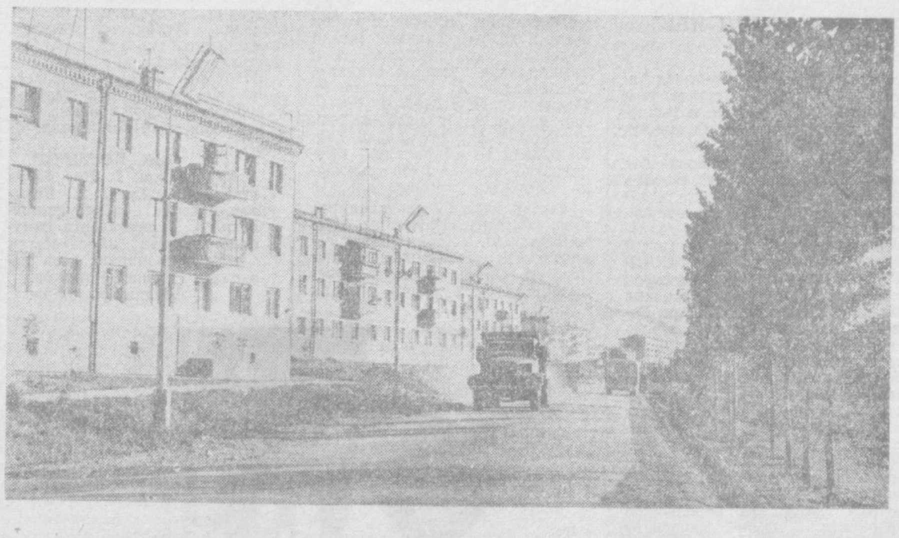

БИР неча йил муқаддам ҳозирги шаҳарча ўрнида биронта ҳам уй йўқ эди. Ҳозир Чорвоқ қурувчиларининг шаҳарчаси — Қуёшли кундан-кунга кенгайиб, гўзаллашиб бормоқда. Шаҳарчада маданият саройи, ёзги кинотеатр, ресторан, мактаб ва бешта болалар боғчаси бунёд этилди. Стадион, бассейн сингари объектлар ҳам қурилмоқда. Суратда: Қуёшли шаҳарчасининг кўчаларидан бири.

Н. Ключнев фотоси. (ЎзТАГ).

НОВАТОР БОШЛИҚ БРИГАДА

«Ташавтомаш» заводи йиғув цехининг Н. Хайруддинов бошлиқ смена аъзолари кўп йиллардан бери ўрнак бўлиб келаяпти.

Коммунистик меҳнат сменаси номини олиш учун курашаётган бу смена аъзолари ойлик, кунлик нормаларини ошириб адо этиш билан бирга, доим сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда.

Смена бошлиғи Н. Хайруддиновнинг ўзи корхонанинг янгиликпарвар новаторлариданлир. Яқинда у жуда содда ва ажойиб таклиф киритди. Прицепнинг майда қисмларини териш операцияси бажариладиган участка устига алоҳида лампочка ўрнатишни таклиф қилди.

Синовдан шу нарса маълум бўлдики, иш жойи анча ёруғлашгач, ишчи майда деталларни тезроқ маҳкамлаш имкониятига эга бўлди. Меҳнат унуми ошди.

Смена аъзолари ҳам устозларидан ўрнак оладилар. Шунинг учун ҳам бу коллектив доимо илғорлар қаторидан ўрин олиб келмоқда. Улар июль ойининг ўзида пландан ташқари 150 та прицепни йиғиб беришди. Айниқса сменанинг Й. Худойберганов бошлиқ бригада аъзолари катта муваффақиятга эришишди.

Пешқадам смена коллективи шу кунларда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, меҳнатда намуна бўляпти.

К. УСМОНОВ.

ЯНГИ УЙЛАР

Ҳозир пойтахтимизда жуда кўп турар-жой бинолари фойдаланишга топширилмоқда. Шаҳар ижроия комитетининг капитал қурилиш бошқармаси бўйича ўтган ой ичида шаҳарликларга 26 та кўпқаватли турар-жой биноси фойдаланишга топширилди. Куни кеча 60 оилага мўлжалланган уйни ҳам давлат комиссияси қабул қилиб олди.

Бу қурилаётган уйларнинг олди майдонларида кичик-кичик фонтанчалар, кичкинтойлар учун ховузчалар ташкил этилган. Ток экиб, уни тараб қўйиладиган тайёр сўриларни айтмайсизми?

«Ц—7» кварталида қурилаётган тўққиз қаватли учта турар-жой биносини эса украиналик дўстларимиз бунёд этишмоқда. Бу биноларнинг бирида сўнгги пардозлаш ишлари олиб борилаётир. Йил охиригача қолган тўққиз қаватли иккита бино ҳам фойдаланишга топширилади.

РСФСР ўлкасидан келган қурувчилар учта 48 хоналик уйни тахт қилиб қўйишди. Бу бинолар ёнидаги кичкинтойлар учун 280 ўринли болалар боғчаси ҳам яқин кунлар ичида тошкентликларга совға қилинади.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

БОЛГАРИЯГА ЭЛЕКТР ТОКИ БЕРИЛМОҚДА

ЛЬВОВ, 17 август. (Ратау мухбири). Бугун тонг саҳарда «Львовэнерго» навбатчи диспетчери Г. И. Кузьмин системадаги электр станцияларга агрегатларнинг нагрузкасини кўпайтириш тўғрисида команда берди. Электр энергияси Болгарияга берила бошланганлиги туфайли нагрузка кўпайтирилди. Энергия экспорти ойига йигирма беш миллион киловатт-соатни ташкил этади.

Республиканинг ғарбий областларидаги электр станцияларни бирлаштириб турган «Львовэнерго» «Мир» халқаро энергия системаси бўғинларидан бири бўлиб, қардош социалистик мамлакатлар энергетика корхоналари билан бирга ягона халқада ишлайди.

ВЕНГРИЯ ТЕЛЕГРАФ АГЕНТЛИГИНИНГ АХБОРОТИ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгрия телеграф агентлиги хабар беради: венгер ва совет армияларининг алоқа қўшинлари Венгрия Халқ Республикаси территориясида биргаликда машқлар ўтказадилар. Машқларда венгрия халқ армиясининг ва венгрия территориясида вақтинча жойлашган совет қўшинларининг ажратилган штаблари ва бўлинмалари қатнашадилар.

Машқ қатнашчилари машқлар давомида жанговар вазиятнинг мураккаб шароитларида бошқаришнинг замонавий воситаларини қўллаш соҳасида ўз билимларини кенгайтирадилар ва биргаликда ҳаракат қилиш масалаларини такомиллаштирадилар.

ҲИСОБ КЎПАЙИБ БОРМОҚДА

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги хабар беради: Вьетнам Демократик Республикаси ҳаво ҳужумидан мудофаа қисмлари Куангбинь вилояти осмонида американинг 3.098 —самолётини уриб туширдилар.

ЮРИСТЛАР ХАЛҚАРО КОМИССИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

ЖЕНЕВА, (ТАСС). Греция янги конституциясининг полковниклар хунтаси тайёрлаган лойиҳаси ҳарбий диктатура режимини сақлаб қолишни кўзда тутган юридик найрангдан бошқа бир нарса эмас. Женевада юристлар халқаро комитети худди шундай хулоса чиқазди.

Комиссия ўз баёнотида Грецияда тартиблар ва қамоққа олиш компанияси яна бошланиб кетганлигига эътиборни жалб этади. Хунта эҳтимол тутилган ҳарқандай оппозицияни бартараф қилиш ва тебранувчиларни чўчитиш учун ана шу компания ёрдами билан уриниб кўрмоқда. Турли маслакдаги кўпгина сиёсий арбоблар ё қамоққа олинган, ё сургун қилинган, ёки ҳаракат қилиш имкониятидан маҳрум этилган. Бундай шароитда, дейди комиссия, грек халқи янги конституцияни эркин ва онгли суратда маъқуллаш имкониятига эга деб уйлаш алдамчиликдан бошқа бир нарса эмас.

РЕВОЛЮЦИЯ МИЛЛИЙ КЕНГАШИНИНГ СОСТАВИ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Кеча кечқурун Браззавиль мэрлиги биносида Революция Миллий Кенгаши ва унинг ижроия органи бўлган директория аъзолари билан расмий танишув ўтказилди. Революция Миллий Кенгаши составига 41 киши киради. Директорияга капитан М. Нгуаби (Революция Миллий Кенгашининг раиси), Диаварра (раиснинг биринчи ўринбосари) ва бир қанча бошқа кишилар сайланди. Президент А. Массамба-деба ўз лавозимига кўра директориянинг аъзосидир. Капитан А. Рауль ана шу маросимда «Асосий акт»ни ўқиб берди. Бу ҳужжат янги конституция эълон қилингунга қадар давлат муассасаларининг фаолиятини тартибга солиб туради. Революция миллий кенгаши 14 августда қабул қилган ана шу акт билан, алоҳида писанда қилинган моддалардан ташқари 1963 йилги конституция бекор қилинади. «Асосий акт»да бундай дейилади: Революция миллий Кенгаши янги давлат муассасаларини ташкил қилгунга қадар революция ва мамлакатнинг олий органи бўлиб қолади. «Асосий акт» янги конституция ишга туширилиши билан бекор қилинади.

Маросим охирида капитан М. Нгуаби (Революция Миллий Кенгашининг раиси) ва президент А. Массамба-деба нутқ сўзладилар.

ГРЕК МАЪМУРЛАРИНИНГ ЯНГИ УЙДИРМАСИ

АФИНА. Бу ерда тўсатдан эълон қилинган хабарга кўра маъмурлар бош министр Пападопулосга суиқасд қилишда айбланиб, қамоққа олинган кишининг шахсияти тўғрисида илгариги гапларини рад этмоқдалар. Ҳукумат вакиллари Греция армиясининг қамоққа олинган илгариги лейтенанти Георгиос Панагулис ўзининг фашистик қарашлари билан маълум одам эди, деб икки кун мобайнида даъво қилдилар. Эндиликда қамоққа олинган Георгиос бўлмай, балки унинг биродари Александрос бўлиб чиқди. Расмий хабарда айтилишича, Александрос гўё Марказ Иттифоқи партиясининг ёшлар ташкилотига мансуб киши бўлган. (ТАСС).

ВДРни БОМБАРДИМОН ҚИЛИШНИ ТЎХТАТИШ ТАКЛИФ ЭТИЛМОҚДА

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Сенатор-демократ Уильям Проксмайр АҚШ ҳукуматини Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилишни дарҳол ва батамом тўхтатишга чақирди. Унинг фикрича, шундай қилгандагина АҚШ ва ВДР вакилларининг Париждаги учрашувларини боши берк кўчадан чиқариш мумкин.

Проксмайр тарқатилган ўз баёнотида АҚШ иккинчи томоннинг қандайдир тийилиб туриш жавобини қаттиқ талаб қилаётганлиги урушни фақат давом эттиришга олиб келади, деб таъкидламоқда.

ПЕНТАГОННИНГ БОШЛИҒИ БОМБАРДИМОН ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРИШ ТАРАФДОРИ

Вашингтон, (ТАСС). АҚШ мудофаа министри Кларк Клиффорд кеча ўтказилган матбуот конференциясида АҚШ ҳукумати Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни тўхтатишдан бош тортаётганлигини яна таъкидлади. У Вашингтон раҳбарларининг ана шу жиноий сиёсатига барҳам беришни зўр бериб истамаётганлигини Вьетнам Демократик Республикаси томонидан ҳеч қандай «сигнал» йўқ деган баҳоналар билан оқламоқчи бўлди. Шу нарсадан очиқ кўриниб турибдики, Вашингтон раҳбарлари ваҳшиёна бомбардимонларни давом эттирган ҳолда, аввалгидек ҳозирда ҳам Вьетнам Демократик Республикасини «ён бериш»га мажбур этмоқчи бўладилар.

Пентагон бошлиғи АҚШнинг Жанубий Вьетнамдаги америка қўшинлари сонини илгари тасдиқланган миқдорга —549.500 кишига етказиш нияти борлигини айтди. У ўтган ҳафтада америка солдатларидан яна 5 минг киши Жанубий Вьетнамга юборилганлигини хабар қилди. Ҳозирги вақтда Жанубий Вьетнамда 543 минг солдат бор.

ЛОНДОН ШАҲАР ТРАНСПОРТИДА ТАРИФЛАР ОШДИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Лондонда жамоат транспортининг барча турларида юриш қиймати 1 сентябрдан бошлаб яна ошади. Шаҳар транспорти кенгаши кеча яқин масофаларга бориш тарифини 10 процентдан 20 процентгача ошириш тўғрисидаги таклифни маъқуллади. Ўн милядан ортиқ масофага бориш ҳақи ҳам анча ошади.

Транспорт харажатлари инглиз оиласи бюджетининг талай қисмини ташкил этади. Метрода, автобусларда ва темир йўлда юриш қийматининг яна оширилиши инглизларнинг, айниқса аҳолининг таъминланмаган табақалари турмуш даражасига жиддий зарба бўлиб тушади.

ИСРОИЛ АГРЕССИЯСИГА БАРҲАМ БЕРИЛСИН

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик кенгаши Исроил экстримистларининг қилаётган иғвогарлик, агрессив ҳаракатлари тўғрисида Иордания шикоятини муҳокама қилишни давом эттирмоқда. Маълумки, Иорданияга қарши Исроилнинг янги қуролли агрессияси муносабати билан хавфсизлик кенгашининг мажлиси чақирилган эди. Исроил авиацияси Иорданиянинг Ассалт шаҳрини ваҳшиёна бомбардимон қилиш натижасида гражданлар аҳоли, даставвал кексалар, хотин-қизлар ва болалар ўртасида кўпдан-кўп қурбонлар бор. Америка империалистларининг изидан борган Исроил ҳарбийлари напалм бомбалар ташладилар.

Барча тинчликсевар халқлар Араб шарқида Тельавив экстримистларининг янги қуролли иғвогарликлари, Исроил қўшинлари араб территорияларини ҳамон оккупация қилиб турганлигидан жуда дарғазаб бўлмоқда.

Хавфсизлик кенгашининг мажлисларида кўпгина давлатларнинг вакиллари Тель-авив ҳукуматининг авантюристик сиёсатини жуда қаттиқ танқид қилдилар. Бу ҳукумат ўтган йилги агрессия натижаларини мустаҳкамлашга ва АҚШ ҳукмрон доираларининг ёрдамида яқин шарқ картасини бошқатдан тузишга ҳаракат қилмоқда. Мана шу сабабдан ҳам Исроил Хавфсизлик кенгашининг 1967 йил 22 ноябрда қабул қилган резолюциясини бажаришни рад этмоқда. Маълумки,бу резолюция оккупация қилинган араб территорияларидан Исроил қўшинлари чиқариб олиб кетилишини ҳамда Яқин Шарқдаги тангликни сиёсий воситалар билан бартараф этилишини талаб қилади. Бирлашган Араб Республикаси, бошқа араб давлатлари масаланинг шундай бартараф этилишини кўзлаб аллақачон яхши ният билдирган бўлсалар-да, лекин бу ният Вашингтоннинг ҳомийлигидан фойдаланаётган Исроил ҳукмрон доираларининг экстрмизмига тўқнаш келмоқда.

Америка сиёсатдонлари агрессорга ҳам, агрессия қурбонига ҳам бир мезон билан ёндошишга уринмоқдалар. Улар араб аҳолисининг Исроил босқинчиларига қонуний қуролли қаршилик кўрсатиш ҳаракатини исроил авиацияси арабларнинг тинч шаҳар ва қишлоқларини ваҳшиёна бомбардимон қилиши билан тенглаштиришга уринмоқдалар. Лекин ҳар қандай халқнинг озодлик кураши олиб бориш ҳуқуқини ҳеч ким шубҳа остига ололмайди. Исроил оккупация қилган араб территорияларида қаршилик ҳаракати кун сайин кенгайиб бормоқда. Иордан дарёсининг ғарбидаги, Синай ярим оролидаги, Ғаза, Қуддус шаҳридаги араблар Исроил босқинчиларига қарши курашни кучайтирмоқдалар. Оккупация қилинган территорияларни озод этиш учун араб халқларининг одилона курашига Тель-авивдаги ҳукмдорлар ҳеч қандай агрессия ҳаракатлари билан ҳалақит беришга муваффақ бўлолмайдилар.

Яқинда БМТ бош секретарининг махсус вакили Гуннар Ярринг Яқин Шарқда сиёсий маслаҳатлар янги даврасини бошлаб юборди. Бундан мақсад Хавфсизлик кенгашининг 22 ноябрда қабул қилган резолюциясини амалга оширишдан иборатдир. Араб мамлакатларига қарши Исроилнинг агрессив ҳаракатларини тўхтатиш ва Яқин Шарқда мустаҳкам тинчлик ўрнатиш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти жуда қатъий чоралар кўриши мумкин ва шундай қилиши керак.

Ф. САЙФУЛМУЛУКОВ. (ТАСС).

ЯПОНИЯДА ТЎФОН

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Япония соҳилларида бошланган «Полли» тўфони вақтида 16 августдан 17 августга ўтар кечаси 39 япон балиқчиси бедарак йўқолган. Ассошиэйтед пресс агентлиги мухбири Токиодан хабар беради: полиция маълумотларига кўра, тўфон натижасида Косю оролида бир киши ўлган ва 26 киши ярадор бўлган.

«Иероним Уборевич» кемаси Ленинградда намойиш қилинаётган «Инрибпром-68» виставкасининг асосий экспонатларидан биридир. Бу ажойиб кема чет элликларнинг катта қизиқишига сабаб бўлмоқда. Сузувчи завод суткада 200 тонна балиқни қайта ишлайди.

И. Баранов фотоси. (ТАСС).

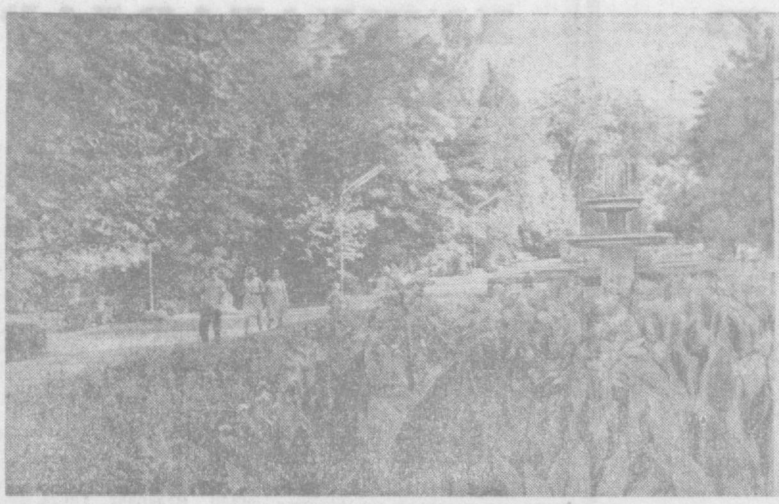

Оромгоҳ

МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒЛАРИ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

Қуёшга интилаётган фонтан суви дурдек шовуллаб, атрофга майин шабада уфураяпти. Шохи-шохига чирмашиб кетган чинорлар йўлкаларга, хиёбонларга қуюқ соя ташлаган. Чамандек анвойи гуллар кўзни қамаштиради. Ариқларда зилол сувлар шилдирайди, дарахтларда қушлар хониши тинмайди.

Боғ бағри шунчалар сўлим, шунчалар дилрабо. Бу ерда ёз жазирамаси ҳам, шаҳар шовқини ҳам сезилмайди. Соя-салқин хиёбонларга, сув бўйларига қўйилган ўриндиқларда бир зум ўтириб дам олган кишининг танидаги бутун ғубори чиқиб, руҳи енгил тортади.

Боғ бағри ҳозир 12 гектарга кенгайиб кетган. Гўзал табиий рельефи дам олишга ғоятда қулай. Чор атрофга тарқалиб кетган асфальт йўлкалар сизни хушманзара жойларга, очиқ эстрада театри, кинолекторий, ўқув зали, спорт майдонлари, пионер ва ўқувчилар шаҳарчасига томон етаклайди.

Директор кабинетига осиб қўйилган ёрлиқлар, диплом ва медаллар коллектив амалга ошираётган улкан тадбирлар ҳақида ҳикоя қилади. Истироҳат боғи аҳли СССР Маданият министрлиги ва «Известия» газетаси эълон қилган мамлакат истироҳат боғларининг Бутуниттифоқ жамоатчилик кўригида қатнашиб, ўтган икки йил давомида бир қатор ибратли ишларни амалга оширди. Бу ишлар эвазига боғ «Аъло дам олиш истироҳат боғи» деган шарафли номга сазовор бўлди ва СССР Маданият министрлиги ҳамда «Известия» газетасининг Фахрий дипломи билан тақдирланди.

Истироҳат боғида уюштирилаётган оммавий-сиёсий, маданий-тарбиявий тадбирлар мазмунли ва жонли. Боғ директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими Амбарцум Сергеевич Оганов ўтказилаётган тадбирлардан бири ҳақида ҳикоя қилиб берди.

В. В. Куйбишев туғилган куннинг 80 йиллиги нишонланган куни боғ бағри революция ветеранлари, кекса партия ва совет ходимлари, ёшлар билан гавжум бўлди. Очиқ майдонда В. В. Куйбишевнинг ҳаёти ва революцион фаолиятига бағишланган «Ленин вакили» номли театрлаштирилган томоша намойиш этилди. Ёш томошабинлар театри артисти Ш. Давидов революция саркори ролида Туркистон ҳарбий округи солдатлари «Ўзбекфильм» киностудиясидан келтирилган қизил аскарлар кийимида эди. В. В. Куйбишев (артист Ш. Давидов) Туркистон фронти аскарлари олдида алангали нутқ сўзлайди, сўнг жангчилар билан суҳбатлашади. Қизил аскарлар орасида В. В. Куйбишев билан бирга ишлашган ветеранлар ҳам кўринади. Улар Куйбишев билан революция ғалабаларини қандай ҳимоя қилганликларини гапириб бердилар.

Театрлаштирилган томоша тугайди. Йиғилганларга В. В. Куйбишевнинг синглиси Елена Владимировна юборган мактуб ўқиб эшиттирилади. Сўнг ветеранлар ўша алангали йиллар ҳақидаги ўз эсдаликларини сўзлаб беришади.

— Бундай театрлаштирилган томошалар Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига бағишлаб ва бошқа воқеалар муносабати билан ҳам ўтказилган,— изоҳ беради Амбарцум Сергеевич.— Ушанда СССР Маданият министрлигининг дипломи билан мукофотланган эдик.

Бундай мукофотларга боғ коллективи кўп марта сазовор бўлган. Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари выставкасининг иккинчи даражали дипломи ва кумуш медали, СССР Композиторлар союзи, СССР Рассомлар союзи, Бутуниттифоқ «Билим» жамияти Ёрлиқлари билан тақдирланган. Парк Совет—Покистон маданий алоқалар жамияти Ўзбекистон бўлимининг коллектив аъзосидир.

«Ленин—жанговар байроғимиз», «Ленин—революция даҳоси», «Ленин кўрсатган йўлдан коммунизм сари», — булар доҳиймиз туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан паркда ташкил этилган лекторийлар тематикасидир. Лекторий кунлари В. И. Ленин ҳаёти ва революцион фаолияти, илмий мероси ва КПСС сиёсатига оид қизиқарли лекциялар ўқилади. Айниқса «Учқундан аланга», «Ватандан йироқда», «Февралдан—октябргача», «Марксизм-ленинизм КПСС сиёсатининг илмий асоси» каби темаларда ўқилган мазмунли лекциялар тингловчиларда бой таассурот қолдирди.

Яқинда боғда «Энг инсонпарвар инсон» деган темада кеча уюштирилди. Унда Ўзбекистон Давлат филармонияси артисти О. Бежанбек музика жўрлигида доҳийнинг дўстларга йўллаган мактубларини ўқиб берди. Мактуб ўқилишдан олдин Лениннинг одамийлик, инсонпарварлик фазилатларини ифодаловчи деталлар келтирилди.

Август ойи бошларида ёшлар учун «Ўзбекистон ўлкасини сев ва ўрган» деган темада янги лекторий машғулотлари бошланди. Бу лекторийни Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Х. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институти, «Билим» жамиятининг Куйбишев район бўлими ҳамда Тельман номли маданият ва истироҳат боғи ҳамкорликда ташкил этдилар. Олимлардан И. Ҳамробоев, Ҳ. Раҳматуллаев, П. Петров ўртоқлар «Ўзбекистон қазилма бойликлари», «Тоғлар қандай пайдо бўлади ва емирилади», «Ўзбекистон олтини» каби темаларда лекциялар ўқимоқдалар.

Ёшлар учун бўлажак жангчи университети, «Кругозор» оғзаки журнали, «Ленин ишига содиқмиз» лекторийси ҳам ташкил этилган. Ойида уч марта ўтказиладиган «Кругозор» оғзаки журнали, айниқса, қизиқарлидир.

Тельман номидаги маданият ва истироҳат боғи меҳнаткашларни эстетик жиҳатдан тарбиялаш ва совет музикасини кенг пропаганда қилишда Москвадаги Измайлово истироҳат боғидан кейин иккинчи ўринда турибди. Ёз мавсумида А. Навоий номидаги Академик катта опера ва балет театри, Горький номидаги рус драма театри коллективлари, «Баҳор» қизлари, чет эллик санъаткорлар паркка меҳмон бўлиб келадилар.

Бу ерда республикада ягона ҳисобланган музикали меҳмонхона ҳам ишлаб турибди. Меҳмонхона таклифлар дафтарига машҳур композитор А. Хачатурян, эстониялик артист С. Кузин, Большой театр дирижёри А. Стасевич илиқ сўзлар ёзиб қолдиришган.

Сўлим боғ бағри йил сайин кенгайиб меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатиш савияси ошиб бораяпти. Парк агрономи Л. Рибушкина, гулчилардан К. Соловьева, боғбонлардан И. Умаров, Т. Мадраҳимов ўртоқлар ҳар бир ниҳолни авайлаб парвариш этишяпти.

Шаҳримиз узра оқшом чўкиши билан боғ бағри нурли чеҳраларга тўлади. Тизилиб кетган турли-туман лампочкалар хиёбонларни кундуздагидек ёритиб юборади. Атракцион ўйинлар, спорт мусобақалари, сайлу-томошалар авжига минади.

Эсаётган майин шабадага юзингизни тутинг, тоза ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас олинг, боғ гўзалликларидан баҳраманд бўлинг!

Ж. НОСИРОВ.

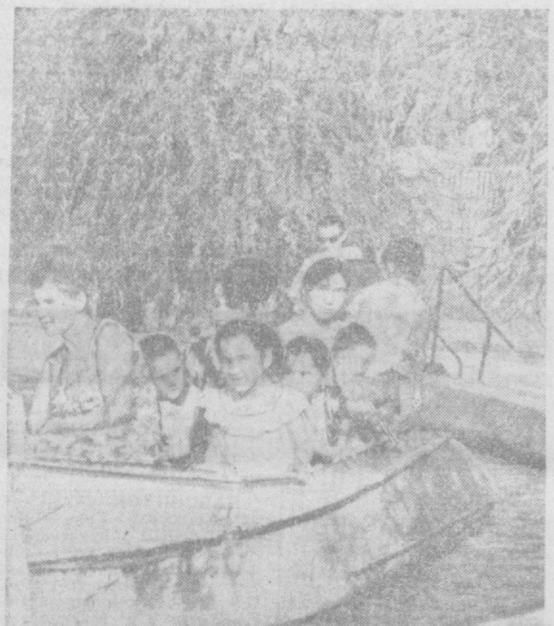

Суратларда: 1. Боғ бағри шунчалар сўлим. 2. Болалар катерда саёҳат қилишяпти. 3. Хўрандаларга намунали хизмат кўрсатаётган янги чойхонанинг уста пазандаси Ўлмас Каримов.

А. Абалян фотолари.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

20 августда

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан—**Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.55—**Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 19.00—**Телеянгиликлар,** 19.15—**Тошкент истиқболи,** 19.30—**Реклама ва эълонлар,** 19.35—**Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 19.40—**Инсон ва қонун,** 20.10 — **Телеянгиликлар,** 20.25—**В. И. Ленин ҳақидаги эсдалик ҳужжатлар,** 20.45—**Табаррук тупроқ** (адабий эшиттириш), 21.35—**Момо ер** (бадиий фильм, рус тилида), 23.10—**Адабий меросимиз ойнаижаҳонда** (Навоий замондошларидан Лутфий ижодига бағишланган эшиттириш).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00—**«Н. Ф. И. сири ва Иракли» Андрониковнинг бошқа оғзаки ҳикоялари** (телефильм, рус тилида).

20.00 дан—**Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00—**Чиполлино** (болалар учун телефильм), 20.40—**Дўстлик саҳифалари. СССР—ГДР.**

Рус тилида: 20.55—**Сталинград қаҳрамонларига** (ҳужжатли фильм), 21.15—**Ака-ука Ершовлар** (фильм-спектаклнинг биринчи серияси).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Катта совриn — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 2 ярим, кеч 6 ва 9.15 минутда).

Соядаги одам—«ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Яна севги ҳақида—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Бошқа ҳеч ким — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 ва 10.45 минутда бошланади)

Соядаги одам—«ХИВА», «НАВОИЙ номли.

Бошқа ҳеч ким—«ФЕСТИВАЛЬ».

186-КЕЛЕС ҚИШЛОҚ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

1968-1969 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

3-класс шофёрлик малакаси билан кенг профилли машинист-тракторчилар, икки йиллик ўқиш муддати билан; 3-класс тракторчилар, қишлоқ электромонтёрлари, бульдозерчилар, қишлоқ хўжалиги бухгалтерлари, дурадгорлар, қишлоқ хўжалиги маданий ўсимликларини суғорувчи усталар, газ ва электр пайвандчилар, ошпазлар, бир йиллик ўқиш муддати билан—сотувчилар каби мутахассислик бўйича 15 ёшдан кам бўлмаган йигит ва қизларни 2 йиллик ўқиш муддати билан, 15 ёшдан юқори бўлган йигит ва қизларни 1 йиллик ўқишга қабул қилади.

Бухгалтерлик курсига ўрта маълумотли бўлган ҳамда колхоз ва совхоз йўлланмаси билан келганлар қабул қилинади. Уларга 20 сўм миқдорида стипендия тўланади. Қолган кирувчилар бепул овқат, кийим-бош ётоқхона ва 10-20 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Шунингдек билим юртида пуллик 3-класс шофёрлар курси ва кечки ўрта мактаб мавжуд.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар:

туғилганлиги ҳамда маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, турар жойи ва оилавий аҳволи ҳақида справка.

Ҳужжатлар 1 сентябргача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Қозоғистон ССР, Чимкент области, Чордарё районни, Келес, 186-қишлоқ ҳунар техника билим юрти (Тошкент-Абай, Абай-Чиноз, Тошкент—Ўзбек Чинози автобусларнинг «Қизил-Аскар» бекати).

Муқимий номидаги Ўзбек давлат музикали драма ва комедия театри коллективи театрнинг собиқ актёри пенсионер

Икром ТОЖИБОЕВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

ФУТБОЛ

ЕВРОПА ЧЕМПИОНАТИ ОЛДИДАН

Европа чемпионлари Кубогининг галдаги XIII биринчилиги 29 майда «Уэмбли»да Англиянинг «Манчестер юнайтед» ва Лиссабоннинг «Бенфика» командалари ўртасидаги финал ўйин билан тугади.

Европадаги энг кучли футбол клублари ўртасида ўтказилаётган бундай мусобақа қитъадаги энг оммавий ва салмоқли биринчиликлардан бири бўлиб қолди. Ўн уч йил давомида иштирокчилар сони икки баравар ошди. Агар 1955 йилда Кубок учун 16 команда қатнашган бўлса, бу йил фахрли совринга 32 команда даъвогарлик қиляпти.

Шу йилнинг 18 сентябрида энг кучли клублар яна баҳсни бошлаб юборишади. Даврага чиққан 32 кучли команданинг бештаси аввалги йилларда Кубокни қўлга киритишга муяссар бўлишган. Булар — Испаниянинг «Реал-Мадрид», Португалиянинг «Бенфика», Италиянинг «Милан», Шотландиянинг «Селтик» ва Англиянинг «Манчестер юнайтед» коллективларидир. Рўйхатда фақат бир чемпион — Италиянинг «Интернационал» клуби йўқ. Бу клуб футболчилари 1964 ва 1965 йилларда Кубокни қўлга киритишган.

Спортда фолбинлик қилиш ҳамма вақт ҳам кутилган натижа бермайди. Лекин чек ташлашда Манчестер, Лиссабон ва Мадрид футболчиларининг омади келганлигини ва улар биринчи турда анча кучсиз командалар билан учрашишларини айтиб ўтиш керак. Улар Ирландия, Исландия ва Кипр чемпионлари билан беллашадилар.

Шотландиянинг «Селтик» ва Италиянинг «Милан» командалари рақиблари эса «анойилар»дан эмас. Бу клублар Будапештнинг «Ференцварош» ва Софиянинг «Левски» командалари билан учрашади. Бу ўйинларда қайси томоннинг устун келишини олдиндан айтиб бериш амри-маҳол.

Европа чемпионлари Кубогининг навбатдаги биринчилигида Манчестер футболчилари икки команда билан қатнашадилар. 1968 йилги чемпионлар чемпиони «Манчестер юнайтед» билан 1968 йилги Англия чемпиони «Манчестер сити» командалари Кубокка даъвогарлик қилишаяпти. Агар Англия чемпионатининг сўнгги биринчилигида «Сити» катта муваффақиятга эришганини таъкидлаб ўтиладиган бўлса, «Юнайтед» кейинги ўн йилдан бери қўлда сақлаб келаётган шуҳратини янада мустаҳкамлади.

...Бу воқеа 1958 йилнинг 5-февралида Белградда бўлган эди. Австриялик судья ижозати билан майдонга «Манчестер юнайтед» ва маҳаллий «Црвена звезда» командалари чиқишди. Бу Европа чемпионлари кубоги учун ўтказилаётган учинчи биринчиликнинг чорак финал ўйини эди.

Англияда бўлган биринчи ўйинда манчестерликлар 2:1 ҳисобида ғолиб келишган ва бу гал уларни дуранг натижа қаноатлантирса-да, дадил ҳужумга ўтишди. Учрашувнинг биринчи минутлариданоқ улар «Црвена звезда» командаси дарвозасини «ўқ»қа тутишди. Ўйиннинг иккинчи минутида «Манчестер юнайтед» ҳужумчилари ҳисобни очишди. Кўп ўтмай ёш Бобби Чарлтон кетма-кет иккита тўп киритди ва ҳисобни 3:0 га етказди. Ғалаба таъминланганига ишонган меҳмонлар суръатни бўшаштирдилар ва 3 та тўп ўтказиб юбордилар. Ўйин 3:3 ҳисобида тугади. Биринчи матчда ғалаба қилган англияликлар ярим финалга чиқишди.

Чемпионлар Кубогини қўлга киритиш учун икки қадам қолган эди. Ажойиб ансамблга эга бўлган манчестерликлар Кубок эгаси бўлиш нияти билан яшадилар. Бироқ, 6 февралда Белграддаги учрашувдан бир неча соат кейин авиация ҳалокати натижасида клубнинг генерал-секретари, тренер, асосий составда ўйнаётган 7 футболчи ва командага ҳамроҳ бўлаётган бошқа кишилар ҳалок бўлди.

Мюнхенда бўлган бу фожиа 1949 йилнинг 4 майида Италиянинг «Торино» командасидан кейинги иккинчи фожиадир. Бу кўнгилсиз воқеадан кейин Манчестер футболчилари Европа мусобақаларида шуҳрат қозониш учун жуда кўп ҳаракат қилишди. Улар ярим финалда асосий ўйинчиларсиз қолиб, Италиянинг «Милан» командасига (2:1 ва 0:4) ҳисобида ютқазиб, мусобақадан чиқиб кетишди.

Орадан ўн йил ўтгач, ўтган асрнинг 80-йилларида туғилган «Манчестер юнайтед» клуби футболчилари биринчи марта Европа футболида шуҳрат қозониб, биринчи ўринни олди. Мюнхен фожиасида омон қолган команданинг старший тренери сэр Матт Басби, футболчилар Бобби Чарлтон ва Вилл Фоулке ёш футболчилар билан биргаликда ғалабани нишонлашди.

«Манчестер юнайтед» шу йил 25 сентябрда Буэнос-Айресда, 16 октябрда эса ўз майдонида Жанубий Америка кубоги ғолиби бўлган Аргентинанинг «Эстудиантес» командаси билан қитъалараро Кубок учун учрашув ўтказади. Европа чемпионлари чемпиони қитъалараро таъсис этилган мукофот — олтин тўпни Англияга олиб кетиш ниятидалар.

Европа Кубоги учун учинчи марта даврага тушаётган совет футболчилари яна бахтларини синаб кўришади. Бу мусобақада совет спорти шарафини ўтган йилдагидек мамлакат чемпиони Киевнинг «Динамо» командаси ҳимоя қилади. Киевликларнинг дастлабки рақиби Европа аренасида яхши танилган ва анча кучли ҳисобланган Швейцариянинг «Цюрих» футболчилари бўлади.

Совет ва Швейцария футболчилари бир неча марта учрашишган. СССР ва Швейцарияда, шунингдек, холис майдонларда куч синашган. Ёшлар, ўсмирлар, катталар ва терма командалар кўп марталаб учрашган. Лекин ана шу ўйинларнинг ҳеч бирида Киев динамочилари ҳам, уларнинг рақиби «Цюрих» футболчилари ҳам юзма-юз келишмаган.

Бу клубларнинг сентябрь ойида бўладиган баҳси бир томондан танишиш бўлса, айни вақтда Европа чемпионлари Кубоги йўлидаги оғир мусобақада дастлабки қадамлари бўлади.

(АПН).

ҲАР ТЎҒРИДА

РАНГЛИ ДОСКА

Оддий мактаб доскаларини одатда қора ёки жигаррангга бўяшади. Япониядаги бир фирма эса бу одатни тарк этиб, оқ рангли полиэтилен доскалари ишлаб чиқарди.

Оқ доскада қора ёки рангли графит билан ёзса бўлади. Ундаги ёзувлар, мутахассислар фикрича, қора доскадаги ёзувлардан анча аниқ кўринади, Ундан ташқари, оқ доска ўқув кинофильмлари намойиш этишда жуда қўл келади.

ШИРИН КЎЛ

Челябинск областида антиқа бир кўл бор. Кўлнинг суви ширин бўлиб, уни Ширинкўл деб аташади.

Бу сувда кирни совунсиз ювилса ҳам бўлаверади. Ҳар хил кийимдаги доғлар ювилганда осонгина йўқолади.

Олимлар сувининг таъми унинг таркибида сода ва ош тузи борлигидан, деб тушунтиришади.

ЭНГ ЭЗМА КИМ?

Энг эзма одам ким? Шуниси қизиқки, бу — эркак киши бўлиб, номи Михаэль Йонесдир. У кўп гапирадиганлар орасида ўзига хос «рекорд» қўйди.

Швейцариянинг Базель шаҳрида истиқомат қилувчи бу киши «эзмачилик бўйича жаҳон биринчилигида» ютиб чиқди.

Аввалига Ғарбий Германиялик Юрген Фишер эзмалар орасида биринчи ўринни олади, деб ўйлашганди. Ахир у тўхтовсиз 141 соат гапирди, гапирганда ҳам хушдан кетгунча вайсади. Кейин уни касалхонага жўнатишди.

Навбат Йонесга келди. У муносиб рақибсиз қолган эди. Шунда у бетўхтов 155 соат эзмалик қилди. У «жаҳон рекорди»ни анча орқада қолдирди. «Жаҳон рекорди» эса—135 соат ҳисобланади.

НАПОЛЕОННИНГ ШАХМАТИ

1933 йилда Наполеон хотирасига бағишланган махсус кўргазмада машҳур кўмондоннинг шахмати ҳам намойиш этилди. Бу шахмат Наполеонга умрининг охирги йилларида ҳадя қилинганди.

Шуниси қизиқки, шахмат доналаридан бирининг ичига собиқ императорнинг сургун қилинган жойи — Муқаддас Елена оролидан қочиш плани бор экан.

Наполеонга шахматни ишончли офицерлардан бири топшириши лозим эди. Лекин, офицер йўлда ҳалок бўлди. Шунда сирдан хабардор бўлмаган бошқа бир офицер Наполеонга шахматни топширади.

Наполеон ҳам сирдан воқиф бўлмаган ҳолда бу шахматдан умрининг охиргача фойдаланиб келган. Ўлганимдан сўнг ўғлимга юборинглар, деб васият ҳам қолдирган.

ЎРИНБОСАРЛАР ПРОБЛЕМАСИ

Ўрта Осиё зонаси «Б» классида республикамиз вакиллари пешқадамлик қилишаяпти.

Тошкент областининг «Свердловчи» командаси 25 ўйиндан кейин 37 очко тўплаб турнир жадвалини бошқариб бормоқда. Колхоз футболчиларининг нияти келаси йил «А» класси иккинчи лигасида қатнашишдир.

Йўлланма учун кураш «Свердловчи», «Андижон» ва Андижон областининг «Оқ олтин» ҳамда «Самарқанд» коллективлари ўртасида бораяпти. Ўзбек командаларининг бири келаси йил иккинчи лигада қатнашишига шубҳа йўқ.

Яна бир вакилимиз олий лигада қатнашиши қувонарли ҳол, албатта. Лекин ишқибозларни бошқа нарса — муносиб ўринбосарлар йўқлиги ташвишга солаяпти. Зона пешқадами бўлган «Свердловчи» командасида ҳам ўринбосарлар йўқ. Команда раҳбарлари шуҳрат қозониш учун бошқа клублардан тайёр футболчилар танлиф қилишаяпти. Масалан, колхоз футболчилари Андижон областининг «Оқ олтин» командаси билан бўлган ўйинга қуйидаги составда майдонга тушишди: Петренко, Суюнов, Мухин, Олейников, Алимов, Шин, Қурбонов, Билслов, Максимов, Багаутдинов, Борн (Шабаев). Рўйхатдан кўриниб турибдики, команданинг ярмидан ортиғи бир вақтлар бошқа клубларда ўйнаган. Мухин билан Суюновни ишқибозларга таништириб ўтирмаса ҳам бўлади. Дарвозабон Петренко ҳам, ҳужумчи Максимов ҳам «Пахтакор» командасидан таклиф қилинган.

Зона пешқадамларидан бири бўлган «Оқ олтин» командасида ҳам ўринбосарлар муаммоси биринчи масала бўлиб қоляпти. Яқинда команда устози Искандар Фозилов билан суҳбатда бўлдим. У команда ҳузурида ёшлар мактаби ташкил этилганлигини ва яқин бир-икки йилда кадрлар масаласи ҳал бўлишини қувониб гапирди. Лекин бугунги кунда команда шарафини «терма ўйинчилар» ҳимоя қилишаётгани ҳеч кимга сир эмас.

Областимиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган «Ташавтомаш», «Чирчиқнинг «Химик», Олмалиқнинг «Металлург», «Оққўрғон», «Бекобод» командалари ҳам муносиб ўринбосарларга муҳтож.

Иккинчи эшелон олий лигага ўринбосарлар етказиб бериши керак. Ўзи резервга муҳтож бўлган командa қандай қилиб бошқалар ҳақида қайғира олади?! «Пахтакор» командаси бирмунча бўш ўйнаётганлигига ана шу ҳол ҳам сабабчи эмасми?! Муносиб ўринбосарларга эга бўлмай туриб ўзбек футболининг эртанги куни ҳақида ўйлаш мумкин эмас!

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 835212, Редактор ўринбосарлари — 835885, 836232, Масъул секретарь — 834808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 831936, Саноат транспорт ва қурилиш бўлими — 833786, Партия турмуши. Ахборот ва спорт бўлимлари — 835811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 839050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — 838761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 834048, Эълонлар бўлими — 838142, коммутатор — 830249 дан 830258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

Р. 10229. ИНДЕКС — 6469. № 1930.